Posamezna številka 10 vinarjev.

Štev. 120. V Ljubljani, v četrtek, 25. maja 1916. Leto XLIV.

Velja po pošti:
Za celo leto naprej . . K 26·—
za en mesec „ . . „ 2·20
za Nemčijo celoletno . „ 29·—
za ostalo inozemstvo . „ 35·—
V Ljubljani na dom:
Za celo leto naprej . . K 24·—
za en mesec „ . . „ 2·—
V upravi prejeman mesečno „ 1·80
Sobotna izdaja:
za celo leto . . . . . K 7·—
za Nemčijo celoletno . „ 9·—
za ostalo inozemstvo . „ 12·—

SLOVENEC

Inserati:
Enostolpna petitvrsta (72 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)
za enkrat . . . . po 30 v
za dva- in večkrat . . 25 „
pri večjih naročilih primeren popust po dogovoru.
Poslano:
Enostolpna petitvrsta po 60 vin.
Izhaja vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, ob 5. uri pop.
Redna letna priloga vozni red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici štev. 6/III. Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona štev. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511, bosn.-herc. št. 7563. — Upravniškega telefona št. 188.

Naše čete se bližajo Val d' Assa in dolini Posina. - 251 uplenjenih topov. Tirolska se čisti. - Gora Kempel in Campolongo v naši posesti. - Naše čete pred Asiago in Arsiero.

Ob letu na koroški bojni črti.

Zadnjič smo priobčili kratek pregled bojev na soški bojni črti, danes pa naštejemo glavne dogodke iz bojev na koroški fronti.

Koroška meja proti Italiji tvori s svojim visokim grebenom Karnijskih alp že samaposebi tako silen branik proti sovražnemu vpadu od jugozapada, da bi Italijani tudi tedaj težko kaj dosegli, ako bi imeli opraviti z manj hrabrimi in izkušenimi branilci nego so naše junaške čete. Zaraditega so se omejevali Italijani na tej fronti večinoma na ljuto obstreljevanje naših mejnih utrdb pri Pontablju in Naborjetu z najtežjimi topovi toda kljub dolgotrajnosti in ljutosti je ostalo njih artiljeristično prizadevanje brez uspeha. Do večjih, važnejših bojev je prišlo le v ozemlju Plöckna in vzhodno od njega, kakor tudi v obmejnem ozemlju proti Tirolski, predvsem pa proti gorskim korenom Malega in Velikega Pala ter Monte Paralba. Tudi tu je prestopil sovražnik koj prvi dan vojne napovedi mejo z majhnimi oddelki in kmalu nato otvoril topniški ogenj proti našim zaporam. Freikofel, vzhodno od Plöckenskega prelaza, katerega smo bili izgubili v obmejnih bojih, ki so se začeli 25. maja 1915 na obeh straneh Plöckna, smo 6. junija zopet osvojili in ga držali proti ponovnim napadom. Obmejni boji vzhodno od Plöckna so trajali z majhnimi presledki skozi več tednov do začetka julija. Medtem so se bili začeli tudi boji za Monte Paralba (11. junija). Ravnotako za Mali Pal (14. junija) in za Veliki Pal, ki je bil po večdnevnih bojih dne 2. julija osvojen. Po večtedenskem odmoru, tekom katerega so prevladovali topniški boji, je prišlo 30. julija zopet do ljutega boja na Malem Palu in istočasno je sovražnik napravil sunek pri prelazu Lodimut severno od Paulara; naslednji dan se je izvršil napad na naše postojanke nasproti Visokemu Triebu. Prve dneve avgusta izpolnjujejo brezuspešni napadi na Cellonkofel, na Pladensko sedlo; naše čete so zasedle ugodne višinske postojanke na italijanskem ozemlju pri Monte Paralba in dosegle v tem nemajhen krajevni uspeh. V septembru nekaj brezuspešnih napadov na Monte Paralba (18. in 21. septembra), v zadnjih dneh septembra in začetkom oktobra istotako izjalovljeni napadi zapadno Bombaškega jarka pri Pontablju. Boj na koroški fronti zavzame nato značaj postojanskega boja brez večjih akcij, kar traja več mesecev; generalštabna poročila cele tedne niti ne omenjajo več tega dela jugozapadne fronte, razen morda časih kako artiljerijsko akcijo sovražnika proti Volčji vesi in Naborjetu, kakor n. pr. v dneh 30. in 31. decembra in 13. in 14. januarja 1916. Tudi sredi februarja se je oglasil sovražnik z obstreljevanjem prostorov in krajev za fronto (n. pr. v dolini Bela in Kanalski dolini). 11 marca se je čutila povečana artiljerijska delavnost sovražnika posebno v odseku Bela in vzhodno od Plöckna se začno 25. marca novi napadi, ki so pa takoj kakor tudi naslednje dni odbiti. Toda že prihodnji mesec (april 1916) se omeji sovražnik zopet na artiljerijsko delavnost, ki se je 15. in 16. maja še zvišala. Tedaj je pa krepko nastopila naša artiljerija in prisilila sovražno, da je ob letu vojne skoraj popolnoma utihnila. Sovražnik Avstrije je tudi tu dobil skalnato trde pesti naših junakov, ki so ustavile njegovo pot in ga obrnile — nazaj.

Slovenija in njena hčerka na Beneškem.

Kaj jočeš se ti krasotica? — Kaj v klavernih mislih živiš?
Si tudi ti moja hčerica, — Mi vedno pri srcu stojiš.
Glej tvoje sestrice na Dravi, — Na Soči, na Savi si že
Pripravljajo lovor, da v slavi — Veselo vse ovenčajo me.
Ah, mamica draga in mila! — Okove in žulje poglej,
Ki nosim in bom jih nosila — Jaz, v svojem domovju vselej,
Jaz nisem ne v vradu, ne v šoli, — Čeprav tu od vekov živim;
Ko tujka beračim okoli, — Le v cerkvi zavetje dobim.
Ne poznam veselja, radosti, — Le solza mi solzo razi (rosi)
Po bledem obličju do kósti — Me laška pijalka mori.
K'dar dajo lavòrska vezila — Ti hčerke v preslavni spomin,
Jaz bom milostinke glasila — Pod vrbo, potem pa — pogin!
In, mamka, na mojo gomilo — Te prosim, položi na njo,
Cipresovo tužno vezilo, — In kani z očesa solzò.
Ne misli tak' hčerka slovenska, — Ne obupaj na lastni prihod;
Naj pride še sila peklenska, — Ne uniči slovenski zarod!

Beneški Domoljub (t. j. P. Podreka),
Soča, 1871, št. 4.

Leonovi nauki.

Okrožnica papeža Leona XIII. o delavskem vprašanju je po 25. letih še vedno aktualna. Vsem katoličanom je resen klicar na novo delo za ljudsko pravico in blaginjo.

Predno je sv. oče izgovoril odrešilno besedo, je celo med katoličani krožilo vse polno zmotnih misli o socialnem vprašanju. Leon XIII. je govoril jasno:

»Država mora po svojem bistvu skrbeti za splošni blagor. Če je prav urejena, ji ni treba novih potov za rešitev socialnega vprašanja. V taki državi vlada poštenje, družinsko življenje je urejeno, varnost in pravičnost se spoštuje, javnih bremen je malo in pravično so razdeljena; poljedelstvo, obrt in prosveta se razcvitajo. Prav uravnana država mora skrbeti za vse po načelu razdelilne pravičnosti. Vsi sodelujejo za splošni blagor, torej ga bodi vsak deležen. Po tisti vrsti mora država skrbeti za posamezne stanove, po kateri sodelujejo za skupni namen. Prvi so tisti, ki vodijo državo. Takoj za njimi so delavski stanovi, ki z delom svojih rok ustvarjajo premoženje državi. Vsled tega se mora država po zahtevah razdelilne pravičnosti že v drugi vrsti ozirati nanje. Svobodo mora braniti; če bi pa imelo kaj škodovati splošni koristi, mora poseči vmes. Njena dolžnost je, nastopiti ob uporih, stavkah, kadar se maje družinsko življenje, kadar je vera ali nravnost v nevarnosti, ko delodajalci krivično postopajo z delavci in žalijo njihovo človeško in krščansko dostojanstvo. Splošno mora država bolj skrbeti za reveže nego za bogatine. Rod bogatinov, ki je ograjen s svojimi trdnjavami, potrebuje manj javnega varstva. Nesrečno ljudstvo, ki nima nobenih lastnih moči za svoje varstvo, je najbolj navezano na državno oporo.«

Očetova beseda je čudovito vplivala in razlila po svetu neizmernega blagoslova. Pri slovenskem narodu so vplivale posebno dve reči: Okrožnica je vzbudila celo vrsto resnih socialnih delavcev, mož, ki so v smislu papeževih besedi začeli resno študirati razmere delavskih stanov in posegali z besedo in pismom v življenje, izobraževali druge in tako vzbudili tisto veselo delo, katerega blažilne in splošno koristne in rešilne posledice izkušamo tudi mi. Leonova okrožnica je izšla leto in dan pred prvim slovenskim katoliškim shodom. Leon XIII. je Slovencem vzbudil in vodil socialne delavce.

Druga reč je zvezana s prvo. V zmislu papeževih besedi se je pričelo kar najbolj živahno združevanje delavskih stanov. Koliko važnih koristi so prinesle najraznovrstnejše delavske organizacije: delavska izobraževalna društva, krščanska ali katoliška delavska društva, socialne zveze, družbe za delavska konsumna društva, delavska stavbna društva in druge strokovne organizacije. Ravno v tem papeževem zmislu so se začeli gibati mali obrtniki in povemo naj, da je pri nas na Slovenskem tudi vsa organizacija kmečkega stanu imela svoj začetek v okrožnici Leona XIII. o delavskem vprašanju. Izobraževalna društva, posojilnice, gospodarska društva in vse, kar je iz njih lepega in dobrega zrastlo v korist kmečkega stanu v naši domovini, je zrastlo iz korenin, ki jih je kot skrbni vrtnar človeštva položil v plodovito zemljo sv. Cerkvi in papežu vdanih src Leon XIII.

Po vojni bo vprašanje delavnega človeka silno pereče. Vojna je uničila marsikatero pridno življenje samostojnega obrtnika ali rokodelca, delavca in kmeta. To so delavni stanovi. Kapitalizem je med vojno imel bogato žetev. Konec vojne prinese težke probleme. Socialni delavec imej odprte oči in geslo: Za pravico in blagor delavnega ljudstva. Z vso vnemo se loti organizacije delavskih stanov. Dela se ne straši. Leon uči in priča o uspehu.

Hvaležno se spominjamo petindvajsetletnice očetove besede. Obetala se je huda, grozila je vojska med stanovi. Vse je kazalo, da se spoprimejo na eni strani revni, na svoje roke navezani delavski sloji, na drugi kapitalistični mogočniki. Vmes je posegel namestnik večne Resnice in Pravice, Leon XIII., in pokazal pot, po kateri se brez krvi in brez grobov pomaga pravici in s tem miru in ljubezni do zmage.

Gospodarstvo.

Pomanjkanju mleka se hočejo izogniti še tudi s tem, da propagirajo nabavo in rejo koz. Tako ima že marsikaka družinica v dunajski okolici in predmestjih v svoji drvarnici domačo kozo. Saj vemo, da se zadovolji z najpriprostejšo hrano, katere tudi silno malo porabi. Koza producira z ozirom na svojo težo 2 krat toliko mleka kot krava. Poleg tega je pa kozje mleko silno zdravo in bogato na redilnih snoveh. Znano je, da koza na jetiki malo kdaj zboli, na neprijetni okus kozjega mleka se pa človek sčasoma tudi privadi, sicer pa mleko ta okus tudi izgubi, ako se hlevi pridno zračijo ali če se koza na prostem pomolze in mleko na primernem kraju shranjuje. Mleko se na Dunaju različno prodaja. V mestnih mlekarnah stane liter 40 vin., v prodajalnah 44 do 52 vin., celo posneto, sveže-toplo od krave vzeto 48 do 52 vin., v steklenicah (tudi pasterizirano) 46 do 48 vin., mleko za otroke pa 72 do 80 vin. V Budimpešti je cena mleku v nadrobni prodaji nižja. Posneto mleko stane 28 vin. liter, v vrčih 48, v steklenicah 54, otroško 70 vin., kisla smetana v steklenicah po 2 K 50 vin. liter z 15 odst. tolšče, z 10 odst. pa 2 K, porcijo kislega mleka doboš za 24 vin., jogurta 30 vin. in skute 1 kg za 2 K. — Konzumentom se zdete cene previsoke, producenti pa še celo jadikujejo, da se za te cene ne splača vzdrževati molznih krav. Pa poglejmo, kako to dokazujejo. Mlekarne prodajajo mleko na debelo po 26 do 30 vin. liter, postavljeno na svojo železniško postajo. Poleg tega dajo lastne vrče na razpolago. Naše živinorejce pa bo zanimalo, koliko že njega samega povprečno stane produkcija mleka, ki jo oddaja v mlekarno. Tozadevne podatke so na podlagi izkušenj ugotovili razni strokovnjaki, ki jih je v to svrho sklicala k razgovoru dunajska kmečka zveza. Sledeči podatki se tičejo stroškov, ki se morajo na dan izdati za 1 kravo in so splošni, potem specijelni, potrebni za njeno vzrejo in še posebej potrebni za njeno produciranje enega litra mleka. Splošne stroške naštevajo sledeče:

1. Krava stane danes krog 800 K. 5 odstotkov obresti na dan znašajo 11 vin.
2. Ako je stan (hlev) vreden 600 K, bi znašale 4 odstot. od hleva, 2 odst. amort., 1 odst. popravila in 0.1 odst. zavarov. na dan za 1 kravo 11.7 vin.
3. Stroški za vzdrževanje domačega bika (za 60 do 70 krav) znašajo 2.4 vin.
4. Zavarovalnina živine 2.5 vin.
5. Živinozdravnik in zdravila 1.3 vin.
6. Hlevno orodje in razsvetljava 0.5 v.
7. Prometni kapital (potrebni denar, obrestovanje in zavarovalnina za krmila na dan za 1 kravo znese 2 vin.
8. Izdatki za oskrbnika in davki (pol odpade na oskrbnika, 1 četrt na uradnika, 1 četrt na davke) 10 vin.
9. Postrežbo živini in molža (1 hlapec, oziroma dekla za 11 glav živine stane na mesec povprečno: a) plača 80 K, b) drva 2 K, c) deputat v polj. pridelkih 5 K, d) deputat v mleku 9 K, e) stanovanje 5 K, f) napitnina 40 vin., skupaj torej 101 K 40 vin., na dan torej 30 vin.
10. Stelja, in sicer 4 kg slame po 4 vin. 16 vin., skupaj 87.4 vin.

Poleg tega so še izdatki v krmi, ki bi bili sledeči:

1. Domača krma (dobro seno, računano po 10 K, slama po 6 K, pesa ali repa po 2 K 50 vin. kvintal). Pokladali so za vzdržavenje krave ,težke 500 kg, sledeče množine: a) 8 kg dobrega travniškega sena po 10 vin. 80 vin. ali b) 15 kg pese in repe po 2.5 vin., 4 kg dobrega sena po 10 vin., kar znaša 77.5 vin. ali c) 4kg detelje po 10 v. in 7 kg slame po 6 vin., kar znaša 82 vin., ali d) 30 kg zelene krme po 2 vin. 60 vin. Povprečno bi torej stalo krmljenje 1 krave na dan pozimi 80 vin., poleti pa 60 vin.

2. Če to vpoštevamo, je treba še za produciranje 1 litra mleka ali a) 1 kg zelo dobrega travniškega sena po 12 vin. ali b) pol kg pšeničnih otrobi po 24 vin. 12 v., ali c) 1 desetinko kilograma bučnih tropin po 67 vin. in 1 četrt kg ječmena po 28 vin., kar znaša 13.7 vin., ali d) 4 kg zelene krme po 2 vin. 8 vin. Torej stane krma za produciranje 1 litra mleka pozimi povprečno 12 vin, poleti 8 vin.

Prejemki brez mleka bi znašali pri 1 kravi na dan:

1. za tele po storitvi 40 kg po 2 K je 80 K, oziroma ker se dobi od 100 K komaj 80 tel. 64 K je 17.5 vin.

2. gnoj 30 vin., skupaj 47.5 vin.

Splošni produkcijski stroški za 1 liter mleka bi torej bili iz gornjih postavk pri 1 kravi na dan sledeči:

a) splošni stroški (ne všteto tele in gnoj) krog 40 vin.;

b) vzdrževalna krma pozimi 80 vin., poleti 60 vin.;

c) produkcijska krma za 1 liter mleka pozimi 12 vin., poleti 8 vin.

Če ima krava povprečno na dan 5 litrov mleka, bi znašali produkcijski stroški za liter 32.6 vin., pri 6 l 29 vin., pri 7 l 26 vin., pri 7 in pol l 25.1 vin., pri 8 l 24.2 vin. Tam pa, kjer še krmijo z umetnimi krmili, stane 1 liter mleka še več. Ta cena velja za mleko iz hleva. Mlekarske zadruge pa imajo še 1.8 vin. pri 1 l stroškov za ohlajenje in obrabo vrčev.

Na Vorarlberškem so pa izračunali, da stane produkcija mleka pri kravi z 6⁰/₀ l mleka na dan 38 vin. Seveda so postavili večjo nakupno ceno kravi; namreč 1500 K in vpoštevali po zgoraj omenjenih postavkah še obrabo krave same. Če bi računali splošnih stroškov za 1 kravo vredno 1000 K na dan 88'9 vin. in stroški za krmljenje 1.80 K ter vpoštevali prejemke za tele in gnoj 47'5 vin., tedaj bi znašala produkcija 1 l mleka 29'5 vin., če ima krava 7½ l mleka na dan, če pa le 7 l. pa 31'6 vin. Po leti bi pa stalo tudi na Voralberškem prišlo mleko 5 do 6 vin. ceneje à l. — Pa naj bo, kakor če. To moramo priznati, da kmet pri tej draginji krmil tudi mleka cenó oddajati ne more — razun v lastno izgubo, konsument — zlasti delavski sloji — pa ga ne more pri tej pičli plači — oziroma vojni podpori drago plačevati. Zato čaka v tej zadevi velika naloga pristojne oblasti, da pravično izravna za producenta in konsumenta ta prepad in ukrene potrebno podporno akcijo za nakup dragega mleka revnim dojenkam in otročičem.

Vojska z Italijo.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 24. maja. Uradno se poroča:

Severno od Suganske doline so naše čete vzele gorski hrbet Salubio do Borgo. Na obmejnem grebenu južno od doline je bil sovražnik pregnan s Kempelberga.

Dalje južno drže Italijani višine vzhodno od Val d'Assa in utrjeni prostor Asiago in Arsiero. Oklopna utrdba Campolongo je v naših rokah. Naše čete se bližajo Val d'Assa in dolini Posina.

Od začetka napada smo ujeli 24.400 Italijanov, med njimi 524 častnikov in zaplenili 251 topov, 101 strojno puško in 15 metalcev min.

Na Doberdobski planoti so bili topovski boji od časa do časa prav živahni. Pri Tržiču smo odbili sovražni napad.

Neko naše letalo je metalo bombe na postajo Per la Carnia.

Pri izpraznitvi krajev naših ozemelj od strani sovražnika se zdi, da gre italijansko prebivalstvo deloma z njim. Ljudje, ki tako zaustpe svojo domovino, se bodo morali zaradi svoje priklopitve k sovražniku kazensko zagovarjati.

Namestnik načelnika generalnega štaba:
pl. Höfer, fml.

× × ×

Naš napad na južnem Tirolskem napreduje. V dolini Brente je bil sovražnik potisnjen dalje nazaj. Južno od tam je v naših rokah 2303 m visok hrib Monte Kempel, ki je važen kot krilno opirališče italijanske obrambne postojanke. Na utrjenem gorskem grebenu, ki se vije od tu proti jugu do Monte Meata.

Naš junaški tretji zbor stoji pred globoko sotesko doline Assa, na katere drugi strani je sovražnik pod varstvom močnih utrdb zavzel svoje stališče. Desno krilo je osvojilo močno oklopno utrdbo Campolongo, ki bi morala ščititi zvezo med Asiago in Arsiero.

Pet kilometrov pred beneško nižino.

»Münchener Neueste Nachricht.« pišejo med drugim: Ob obletnici vojne napovedi vidi Italija svojo vojsko na umikanju. Njene obmejne utrdbe so vzete. Avstrijske čete imajo v rokah dober kos sovražne dežele in stoje **pet kilometrov pred beneško nižino.**

Bitko v odseku Terragnolo dobili Avstrijci.

Lugano. »Corriere della sera« piše: V odseku Terragnola so dobili bitkoAvstrijci, alpinci premagani s premočjo so se žrtvovali skoraj do zadnjega moža, ker jim niso mogli poslati ojačenj, čete so bile namreč na vseh točkah bojišča enako močne. Ponoči so napadali Avstrijci vedno oblečeni v snežene plašče.

2000 naših topov gromi na 40 kilometrov dolgi bojni črti.

Lugano. »Corriere della sera« opisuje, kako strašno delujejo avstrijski topovi na južno tirolski bojni črti. Pravi: 2000 topov deluje na 40 kilometrov dolgi bojni črti. Liki toča padajo kroglje, sledi nato s strašno silo izveden napad pehote, ki tem lažje deluje, ker se po pripravi s topovi ne more pravzaprav več govoriti o obstoju strelskih jarkov.

Razbita laška obrambna veriga.

Bukarešt. »Politique« pravi, da se nahaja Italija pred najresnejšim preobratom svoje povestnice. Braniti mora nedotakljivost svojega ozemlja proti sovražniku, kateremu so napovedali, da ga razkosajo. Italija Salandra in Sonnina je hotela biti sodeležna plena; a komaj čez eno leto vojske se nahaja v strašnem položaju. Avstrijsko protiprodiranje je predrlo vznemirjujoč obrambno verigo italijanskega ozemlja. Če tudi vojaški položaj Italije še ni obupen, a zelo kritičen je pa le. Podobno sodita Moldova in Steagul, ki pravita, da žrtve Italije v tej vojski niso bile majhne, a doprinesla jih je zaman.

Plaz avstrijske vojske se vali v dolino!

Berlin. (Kor. ur.) O uspehih avstrijskih napadov piše major Morath v »Berliner Tageblattu«: V Nemčiji se radujemo z našimi zavezniki in se spominjamo, da je bil 24. juni 1866 tisti dan, ko je zmagal pri Kustoci pred 50 leti nadvojvoda Albreht. Zdaj se prične valiti v dolino plaz avstrijske vojske, pridobivajoč trajno na moči.

Ogrožena črta Arsiero — Asiago.

Curih. Ogrožena je črta Arsiero — Asiago. Avstrijci so pridobili nad 300 štirijaških kilometrov, odkar se napada.

Lahi niso mogli vzdržati napada avstrijske artiljerije.

Milan. (Kor. ur.) »Corriere della sera« priznava, da ni bilo mogoče izvesti primernega odpora proti presili avstrijskega topništva. Italijanom ni preostalo drugega, kakor da so se morali umakniti in tako prisiliti sovražnika, da je moral iznova premakniti svoje topove.

Cadorna poroča tudi o avstrijski ofenzivi na desnem bregu Adiže.

Lugano. »Secolo« je zelo v skrbeh radi Cadornovega poročila 24. t. m., po katerem se je pričela avstrijska ofenziva tudi na desnem bregu Adiže, na severnih pobočjih Montebaldo med Adižo in Gardskim jezerom.

Laški glavni stan se umaknil iz Vidma.

Kolin. »Kölnische Volkszeitung« javlja: Trdi se, da je zapustil kralj Viktor Emanuel nepričakovano ponoči v Vidmu svoj glavni stan in da se je umaknil v Benetke, oziroma v Padovo.

Za Italijo najtežavnejši trenutek vojske.

Lugano. Vojni poročevalec »Corriere della sera« poroča z južnega Tirolskega: Ni dvoma, da je napočil najtežavnejši trenutek, odkar se je pričela vojska. Napad spada med najljutejše napade svetovne vojske. Bitka se je strašno razvnela, naravnost velikansko ljutost je razvnelo sovražno topništvo. Gore so nabito polne Avstrijcev, ki z vseh strani napadajo.

Ustavljeni železniški vlaki iz Verone na vzhod.

Lugano. Na laških mejnih postajah ne izdajajo več voznih listkov na postaje vzhodno od Verone.

Izpraznitve v Zgornji Italiji.

Curih. V zgornji Italiji je vse zmedeno. Povelja, naj se izpraznijo razni kraji, so se izdala nepričakovano, dasi so prej izjavljali, da ni nobene nevarnosti in da je sovražnik odbit, Splošno se sodi, da vojno vodstvo in vlada prikrivata rasnico. Popolnoma so se izjalovile slavnosti, ki so jih prirejali vojni hujskači ob obletnici vojske; deloma jih je prepovedala vlada, deloma so bile protidemonstracije glasnejše. Posebno v Milanu in v Rimu je vlada vse ukrenila za slučaj, ko se izvejo zadnji laški porazi.

V Vicenzi že 31.000 beguncev.

Milan, 25. maja. (Kor. ur.) »Italia« poroča iz Vicenze: Zbralo se je v mestu že nad 20.000 bednih oseb, ki so pobegnile radi avstrijskega napada. V Vicenzo, Novonta in v južne kraje je prišlo tudi 11.000 oseb, ki so morale zapustiti kraje na visoki planoti Schlegen. Begunci so skoraj izključno starci, žene in otroci, ker služijo vsi možje teh krajev v armadi kot alpinci.

Vicenza izpraznjena.

Curih. Listi javljajo, da so izpraznile laške civilne oblasti poleg Arsiero tudi Vicenzo. Iz Padove so preselili italijanske arsenale.

Obisk Angležev v Italiji.

Rim. (Kor. ur.) Vojvoda Connaught, ki je došel v Rim, je obiskal kraljico in kraljevega namestnika in se je razgovarjal z zunanjim minstrom Soninom. Ob povratku čez dva dni obišče vojvoda laškega kralja v glavnem stanu.

Genf. Pravijo, da je prišel vojvoda Connaught v Italijo, da pomiri javnost, ker je beda vsak dan večja. Pravijo, da obišče tudi sv. očeta, ker želi njegovega nastopa v korist angleških vojnih smotrov.

Generalni polkovnik pl. Boroević štajerskemu namestniku.

Generalni polkovnik pl. Boroević je na čestitke povodom zadnjih uspehov odgovoril štajerskemu namestniku grofu Clary:

Vaši ekscelenci za dobrohotna voščila najprisrčnejše se zahvaljujoč, mi narekuje srce, izraziti, da moram za svojo srečo biti zelo hvaležen junakom iz zelene Štajerske.

Generalni polkovnik pl. Boroević.

Prestolonaslednikov brat v Trstu.

Trst, 24. maja. Povodom obletnice napovedi vojske Italiji je bila med drugim tudi slavnostna predstava v Teatro Fenice, katere se je udeležil tudi poročnik nadvojvoda Maks, brat našega prestolonaslednika. Med predstavo je došlo do burnih dolgotrajnih ovacij za cesarsko hišo in armado.

Hrvatski konjeniki.

Prof. Lovrić poroča v »Našem Jedinstvu«:

Imel sem srečo, obiskati tudi naše konjenike. Junak pri junaku! Kdo naj našteje vsa junaška dela, ki so jih izvršili naši Hrvati? Samo eno naj navedem. Hrvatski konjenik Horvat je imel nekemu poveljstvu izročiti pismeno naznanilo. Na potu pa pogodi sovražna krogla jezdeca in konja. Oba se zgrudita na tla. Ko se je Horvat zopet zavedel, si za silo obveže rano na glavi, dvigne nekako konja in ga privleče do prvega lastnega strelskega jarka. Sedaj prosi tovariše, da mu dadó drugega konja, da more izročiti naznanilo. Ko je potem dospel na cilj, izvršil nalogo in se vračal, ga je v drugo zadela sovražna krogla. Z božjo pomočjo je prebolel obe rani in sedaj je zopet na fronti v boju proti sovražniku. Človeku se zdi, da posluša bajke iz kraljestva sanj, ne pa resničnih del nenadkriljivega hrvaškega junaštva.

Tiha obletnica na Laškem.

Lugano. Obletnice vojne napovedi v Italiji niso slavili glasno in zmagujoč, marveč radi avstrijskih uspehov tiho in resno. V Rimu so priredili velik izprevod, dasi se marsikaterim krogom ta prireditev ni zdela primerna. Članki časopisov so zelo resni.

Čudni glasovi iz Italije.

Lugano, 23. maja. Glasilo hujskačev »Popolo d'Italia« piše o priliki kongresa svojih ljudij, da dancs lahko slišiš v Italiji klic po miru, po miru za vsako ceno, tudi za odstop Benečije. Sliši se grožnje za revolucijo. Od nevtralistov naščuvano ljudstvo se bo vzdignilo, revolucija pride iz cerkvenih zakristij, in socialisti se ji pridružijo. Toda narod (t. j. piazza = ulica) bo pomandrala prijatelje miru. — Posebno v južni Italiji raste nezadovoljnost.

Srbski častniki o naši vojni proti Italiji.

Dunaj, 23. maja. Švicarska brzojavna agentura poroča iz Aten: Značilne so izjave srbskih častnikov o avstrijskih uspehih proti Italiji. Posebno je polkovnik Vasič, ki je stopil na mesto generalissima Putnika, izrazil svoje priznanje in občudovanje našim četam na laški meji.

Italijanski uspeh v Libiji.

Rim. »Agenzia Stefani« razglaša, da so zasedle italijanske čete v Libiji Sudra z morske strani in so tako vstaše zmagovito prehitele.

Aretacije v Italiji.

Budimpešta. »Az Est« poroča iz Lugana: V Italiji so duhovi močno razburjeni. Vlada je ukazala zapreti veliko ljudi, posebno socialistov.

Boji na zahodu.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 24. maja. Veliki glavni stan:

Močne angleške sile so napadle južnozahodno od Givenchy večkrat naše nove postojanke, vdrli so le posamezni ljudje, ki so padli v bou moža z možem. V ostalem smo odbili vse napade z zelo velikimi izgubami za Angleže, kakor tudi male oddelke pri Hulluchu in Blaireville.

Izjalovili so se slabotni francoski napadi južnovzhodno od Rouvron, severnozahodno od Moulin-sousin-Touvent in severno od Prunay.

Ogenj naše pehote in strojnih pušk je odbil na severnem bregu Moze sovražni napad na južnozahodno pobočje Mrtvega moža. Turinške čete so vzele z naskokom vas Cumieres, ki leži tik ob Mozi. Ujetih je dozdaj nad 300 Francozov, med njimi 8 častnikov.

Vzhodno od reke je nadaljeval včeraj sovražnik svoje ljute napade pri Douaumontu. Naš ogenj mu je zadal najtežje izgube. Hrabri naši polki so zopet pridobili skoraj vsa začasno izgubljena tla, ujeli so v teh bojih nad 500 Francozov. Boji se nadaljujejo med zelo močnim streljanjem s topovi na obeh straneh.

Vrhovno vojno vodstvo.

Francosko uradno poročilo.

23. majnika ob 11. dopoldne. Pri Verdunu so se razvili nemški protinapadi na celi naši bojni črti do najskrajnejše ljutosti. Mogoče še ni, natančneje označiti znatnih množin čet, ki so se jih udeležile. Nemci so vrgli na levem bregu Moze potem, ko so obstreljevali zjutraj dolgo s težkimi topovi, svoje napadalne množice na naše postojanke vzhodno in zahodno od Mrtvega moža. Prvi napad je pokosil ogenj naših topov in strojnih pušk in ga odbil s krvavimi izgubami, ne da bi dosegel sovražnik naše črte. Drugi ravno tako ljut napad, ki se je pričel zvečer okolu sedme ure, je omogočil, da se je ustalil sovražnik v na zahodu ležečem jarku. Neposredno na to so vrgli naši protinapadi sovražnika popolnoma nazaj.

Na desnem bregu je tvorilo ozemlje Haudromont-Douaumont cel dan pozorišče morilnega boja. Nemci so pomnožili svoje napade, ki jih je uvedla vselej najskrajnejše močna priprava s topovi. Kljub vsem opisanim naporom so ostale v naši roki vse postojanke, posebno v utrdbi Douaumont, katere smo včeraj osvojili. Tu smo ujeli nad 300 mož.

Na ostali bojni črti običajen ogenj s topovi.

Služba letalcev. Ogenj s strojno puško našega letala je sestrelil pri Fournes nemško letalo, ki je padlo v naših črtah pri Beaumont. Med zračnim bojem je bil nevarno ranjen letalec, ki je padel v sovražne črte. Blizu Lingé so napadla našega letalca tri sovražna letala; naš letalec je eno sovražno letalo sestrelil, ostala dva pa prepodil.

23. maja ob 3. popoldne. Pri Verdunu se je nadaljevala bitka skrajno ljuto celo noč na obeh bregovih reke Moze. Na levem bregu Moze sta se izjalovila dva ljuta nemška napada na vse postojanke višine 304. Nemci so se posluževali posebno zahodno od višine 304 v najobsežnejši meri metalcev plamenov, kar jim je dovolilo vdreti v francoski jarek, toda protinapad branilcev jih je kmalu prisilil, da so izpraznili vse osvojene postojanke. Kljub ljuti topniški pripravi je zrušil na zahodu naš ogenj nemški napad, ki ni mogel napredovati do francoskih črt. Ljuto se nadaljuje boj na desnem bregu v odseku Thiaumont — Douaumont. Nemci so pomnožili ponoči svoje napade; njih izgube so bile strašne. Posrečilo se jim je zgolj, da so zopet osvojili jarek, katerega so izgubili severno od sela Thiaumont; povsod drugod so držali Francozi svoje postojanke. V notranjem prostoru utrdbe Douaumont so potisnili Francozi kljub živahnemu odporu Nemce zopet bolj nazaj; zdaj drže le še severnovzhodni kot utrdbe. Popolnoma se je posrečil francoski presenetljiv napad v Bois Chevaliers. Ponoči je bilo na ostali bojni črti primeroma mirno.

× × ×

Genf, 24. maja. Uradno pojasnilo glede na včerajšnje poročilo generala Joffreja ne ve ničesar poročati o izidu napada pri gozdu Cailette, katerega je še predvčerajšnjim vojno vodstvo slavilo kot začetek velike zmage. Nič se ni zgodilo, kar more opravičiti strašne žrtve Francozov, ki so jih pretrpele posebno francoske elitne čete združene v 20. armadnem zboru. Zelo neprijetno učinkuje tudi prisiljeno priznanje, da kljub vsem uradnim napovedim ni le nemška ofenziva na levem bregu Moze zavrnjena, marveč da najodločnejše ogroža druge francoske črte.

Angleško uradno poročilo.

23. majnika. Danes na obeh straneh obstreljevanje pri pobočju Vimby, kjer je položaj ni izpremenil. Sovražno topništvo je danes najhujše delovalo med Hooge in železniško progo Ypern-Roulers. Tudi drugod so bili boji s topovi in z minami. Na delih naše bojne črte so delovala včeraj sovražna letala, — 14 jih je bilo; eno je padlo poškodovano v sovražne črte.

Belgijsko uradno poročilo.

23. majnika. Ljut topniški boj vzhodno od Ramscapelle. Pri Dixmuiden so obstreljevali Nemci naše postojanke z orožjem strelskih jarkov, na kateri smo odgovorili z ognjem na sovražna utrjevalna dela in na baterije.

Trimesečna bitka pri Verdunu.

Frankobrod. Posebni poročevalec »Frankf. Ztg.« opozarja, da divja bitka pri Verdunu že četrt leta. Francozi so poslali na boj dve petini svoje mirovne armade. Svet se bo čudil, kadar bodo govorile številke o razmerju moči obeh sovražnikov. Vrzeli oslabelih glavnih čet morajo izpopolnjevati že zamorci iz Senegala in Maročani. Belce in črnce pomešane gonijo v morilen zapiralen ogenj nemških baterij. Razna znamenja kažejo, da se z ozirom na kazen grozeča povelja francoske čete puste rajši ujeti; beguncev ni sicer nikdar manjkalo, a zdaj se udajajo cele skupine.

Kolin. »Köln. Ztg.« izvaja: Franciji je šlo slabo v trimesečni bitki pri Verdunu. Izgubila je 350 štirjaških kilometrov, Verdun je izgubil svojo važnost kot trdnjava, nad 50 divizij smo tja navezali. Krvave izgube in izgube ujetnikov so strašne. **Predvsem se je pa preprečila marca ali aprila nameravana velika ofenziva zaveznikov vsled velikih izgub Francozov.**

Kako učinkujejo novi nemški težki topovi.

Genf. »Liberte« piše: Sovražnik je napredoval na višini 304 in na Mrtvem možu radi neverojetnega učinkovanja novih težkih nemških topov. Upati je, da so tretje

obrambne črte Esnes-Chateaucourt dovolj trdne, in da more pravi frontni zid Verduna vzdržati naval. »La Presse« in »La Patrie« napovedujeta, da grozi nevarnost zdaj postojankam na desnem bregu Moze, ker so izpostavljene sovražnemu ognju na krilo.

30 francoskih socialistov zahteva, naj se naznanijo natačni mirovni pogoji Francije.

Genf. Švicarski listi poročajo, da je pozvalo v francoski zbornici 30 socialistov vlado, naj predloži parlamentu in javnosti natančne mirovne pogoje Francije.

Francoski ministri pomirujejo narod.

Genf. Herve piše, da so sklenili francoski ministri prirejati predavanja po celem Francoskem, da pomirijo razburjeno javno mnenje.

Draginjski nemiri na Francoskem.

Bern, 25. maja. (K. u.) »Matin« javlja: V Parizu so priredile gospodinje v tržnicah zaradi neizmernih cen mesa demonstracije. Visoke cene so povzročile, da veliko mesa niso prodali, ki se je zato pokvarilo in so ga morali zato drugi dan odpeljati, da ga uničijo. Ženske so to videle in so demonstrirale. Zahtevale so hladilnice in nastop vlade, da se znižajo cene mesu.

Bern, 25. maja. (K. u.) »Matin« poroča: V več mestih manjka mesa; cene se strašno navijajo. Ker so oblasti kaznovale več mesarjev, so ti pričeli stavkati.

Potresi na Francoskem.

Pariz, 25. maja. (K. u.) »Petit Parisien« javlja: V Bretagne je bilo več potresov, ki pa niso napravili večje škode.

Vojska z Rusi.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 24. maja. Uradno:

Nobenih posebnih dogodkov.

Namestnik načelnika generalnega štaba:
pl. Höfer, fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 24. maja. Veliki glavni stan:

Pri Pulkarnu (južnovzhodno od Rige) so prepodile nemške čete Ruse iz jarka, ki se je raztezal med obema črtama, 68 mož smo ujeli.

Z ostalega bojišča nič posebnega.

Vrhovno vojno vodstvo.

RUSKO URADNO POROČILO.

22. majnika. Nemci so po ljuti pripravi s topovi ponovno napadli pri vasi Ostrov, tik severno od Naroškega jezera, a jih je odbil vselej naš ogenj. Naše topništvo je razkropilo južnozahodno od Naroškega jezera močna nemška zbiranja.

Pri vasi Kostjuhnovka (16.5 km severnozahodno od Čartoriska) smo odbili napad sovražnih sil. Na ostali bojni črti armade od zaliva Riga do rumunske meje le ogenj s puškami in boji patrulj.

Baltiško morje. Naš podvodni čoln je potopil tri nemške parnike.

V TARNOPOLU.

Poznanj. »Dziennik Poznanski« poroča o položaju v Tarnopolu: Usoda Tarnopolčanov je strašna. Ničesar ne morejo zaslužiti. Iz Galicije so privlekli Rusi tja na stotine ljudi, ki stradajo, ne da bi jim kdo pomagal. Cene živilom so strašno poskočile. Zadnji čas so šele otvorili v mestu in v okolici več trgovin za živila z zmernimi cenami, ker so ljudje umirali na lakoti.

CARJEV ROJSTNI DAN.

Kodanj. Car je slavil svoj 48. rojstni dan v glavnem stanu, kamor sta se pripeljala tudi carica in prestolonaslednik, da sta mu čestitala.

CAR NADZORUJE SRBSKE ČETE.

Bukarešt. V Odesi delajo velike priprave za sprejem carja, ki, kakor se trdi, pride v Odeso, da nadzoruje srbske čete. Carjevo potovanje je najbrže v zvezi z ruskimi pripravami v Besarabiji.

LVOV SE PRIPRAVLJA, DA SLAVI OBLETNICO OPROSTITVE.

Lvov. (K. u.) Mesto Lvov se pripravlja na veliko slavlje obletnice, ko so morali mesto zapustiti Rusi. Slavnosti prirede 21. in 22. junija. Otvori se ob tej priliki vojna razstava.

NOVI POVELJNIK TRDNJAVE KRAKOV.

Praški vojaški poveljnik fml. Karel pl. Lukas je imenovan za poveljnika trdnjave Krakov mesto fcm. Kuka, ki je postal generalni guverner v Lublinu.

MILIJONSKE PONEVERBE KIJEVSKEGA ŽUPANA.

Kodanj. Pobegnil je župan v Kijevu, Djakov, ki je poneveril 11½ milijonov rubljev.

PONESREČENO RUSKO VOJNO POSOJILO.

Stockholm. »Birževije Vedomosti« napadajo velike tvoričarje, češ da je njih ravnodušnost povzročila neuspeh ruskega vojnega posojila. Rok podpisovanja se je podaljšal za tri mesece. Boje se, da izvede vlada prisilno posojilo.

ALANDSKI OTOKI.

Ženeva, 24. maja. »Echo de Paris« izve: Švedska je izjavila, da za varstvo švedske deželne brambe ni zadostna izjava zaveznikov, da Alandski otoki po vojni ne ostanejo več utrjeni in bo najbrže zahtevala, da se utrdbe porušijo že med vojno.

Dogodki na Balkanu.

POLOŽAJ NA MACEDONSKEM BOJIŠČU.

Sofija, 24. maja. (K. u.) Generalni štab javlja:

Pred dvema mesecema so pričele angleško-francoske čete zapuščati utrjeni tabor pri Solunu in se bližati naši meji. Glavne sile Francozov in Angležev so razdeljene v dolini Vardar in se raztezajo na vzhodu čez Dovatepe do v dolino Struma in zahodno čez pokrajino Subotsko in Vodeno do Lerine (Florina). Del preosnovane srbske armade so že izkrcali v Solunu. Na bojni črti Dojran-Gevgjeli grome skozi en mesec skoraj vsak dan topovi, a meje dozdaj Angleži in Francozi še niso nikjer prekoračili. Predvčerajšnjim so streljale naše patrulje na francoski poizvedovalni oddelek v vasi Gornji Garbali. Jezdeci so pobegnili in so prepustili našim vojakom kot plen svoje konje.

Solunske vesti.

Atene, 22. maja. Venizelosova »Patris« piše, da so Angleži v vzhodni Macedoniji okoli Soluna popisovali prebivalstvo. Imajo natančen seznam vseh moških od 18. do 50. leta. Grški mestni poveljnik general Moscopulos je svojim četam ukazal, da morajo Srbe pozdravljati.

V Epiru lakota.

Dunaj, 23. maja. Albanska kor. prinaša »Tempsovo« vest, da se mora ljudstvo v severnem Epiru živiti od koreninic. Drugih živil ni. Grška vlada je rekla, da sama tudi nima dovolj sredstev in da tudi sama ne more dobiti živil.

Take Jonescu odlaga avstrijska odlikovanja.

Dunaj, 23. maja. »Südsl. Korr.« poroča, da je Take Jonescu vsled večkratnih pozivov v časopisju odložil avstrijski red železne krone prvega razreda in mesto upravnega svetnika pri kreditni banki.

Novi ententini koraki v Rumuniji.

Sofija, 24. maja. »Utro« poroča iz Bukarešta, da so ententine vlade svojim poslanikom v Bukareštu dale že vsa navodila za nove korake pri rumunski vladi. Na ruskem poslaništvu sedaj sestavljajo to noto, od katere vsaka vlada izroči en izvod.

Rumunija in Turčija.

Bukarešt, 23. maja. Začela so se pogajanja, da se tudi med Rumunijo in Turčijo sklene trgovski dogovor, podoben onemu z osrednjima silama. V Carigradu se je že doseglo načelno soglasje; pogodba se podpiše, ko Turčija določi cene za izvozno blago.

Ruski glas o Rumuniji.

Berlin, 24. maja. »Utro Rossiji« poroča, da je ententina diplomacija v Bukareštu očividno doživela popolen poraz. Vsak dan se bolj vidi, kako se Rumunija bliža osrednjima silama. Blagovni promet se je začel kaj živahno. Bila bi politika ptiča noja, če bi si hoteli prikrivati ali tajiti politično nevarnost, ki izvira iz tega zbližanja.

Sazonov o Rumuniji.

Bukarešt, 23. maja. Nasproti uredniku »Journal de Balcan«, je Sazonov rekel: Vsled silnega rumunskega hrepenenja po svobodi in neodvisnosti je tej deželi mogoče ustavljati se spletkarenju osrednjih sil in jaz upam, da bo po tej poti tudi uresničila svoj narodni ideal. Zadnje dni je bilo naše javno mnenje res nekoliko nezadovoljno. Vzrok za to je rumunski trgovski dogovor z osrednjima silama. Dogovor je tudi političnega pomena, ker ustreza željam za podaljšanje vojne. Mi pa v Rumuniji ne iščemo denarnega trga, ampak samo lojalnega prijateljstva naših sosedov. Ko bo Rumunija spoznala, da je prišel dan, ko naj uresniči svoj politični ideal, bo stopila v vojno in tedaj bo v nas in naših zaveznikih našla tudi svoje zaveznike. Sazonov je govoril tudi o Bolgariji in Srbiji in končal: Vojna bo trajala toliko časa, dokler Nemčija ne spozna, da so vsi njeni napori zastonj. Prej ni mogoče govoriti o miru.

Na morju.

Nova nota radi »Tubantije«.

Berlin, 23. maja. Nemcem sovražni »Telegraaf« poroča, da Holandska Nemčiji pošlje novo noto radi »Tubantije«.

Podvodniki niso več tako nevarni.

London, 23. maja. (K. u.) Vsled zmanjšanega delovanja nemških podmorskih čolnov je »Lloyd« znatno znižal zavarovalno premijo z vojni riziko.

Dve laški ladji potopljeni.

Lugano. Potopljeni sta laški ladji Fabricotti in Erminia.

Naš podvodni čoln potopil francosko ladjo.

London. (K. u.) Reuter poroča iz Pariza: Avstrijski podvodni čoln je potopil francosko trijadrnico »Nyosotis« iz Fecamp.

Potopljene ladje.

London, 23. maja. (Kor. ur.) Angleški parnik »Rhenai« je potopljen. Danski parnik »Karla« je zavozil na mino in se je potopil.

London, 23. maja. (Kor. ur.) Na Sredozemskem morju je bila potopljena italijanska jadrnica »Salvicottis«.

Amerika in mir.

Wilson mora posredovati.

»Morningpost« poroča: Bryan je izjavil, da Wilson mora posredovati, če hoče ostati predsednik. Tako bi pridobil mirovne republikance, nemške in irske demokrate. »New York Times« pišejo: Washingtonski politični krogi splošno sodijo, da mora vsled neizogibnega neuspeha ententine ofenzive mir priti vsaj do jeseni. — »Tribune« piše: Nepristranski krogi sodijo, da se je stališče vlade proti Angliji bistveno izpremenilo. Jasno je, da dežela zahteva jasno določeno nevtralnost, pa naj si Wilson misli kar že hoče. Wilson sam vidi, da se mir naglo bliža. Boji se, da ga ne prehiti kaka druga nevtralna država.

Kaj pa Roosvelt?

Basel, 24. maja. Proti Wilsonovemu naziranju je v Detroitu z velikim uspehom govoril Roosvelt, ki je rekel, da Wilson nima pravih predstav o duhu ameriškega ljudstva in da Wilsonovo mnenje ni niti zdravo niti pošteno. Roosvelt pravi, da stoji Amerika pred krizo. Kaj Wilson razume pod pacifizmom, je dovolj pokazal v Meksiki. Če hoče Amerika biti velik narod, tedaj mora biti složna. — »Timesov« poročevalec pristavlja: »Ta dva moža se bosta merila.«

Nemški in ogrski oficijozni glasovi o Wilsonovem posredovanju.

Berlin, 24. maja. (Kor. ur.) »Lokalanzeiger« piše: Wilson mora najprej neizpodbojno dokazati, da je v svojem srcu temeljito predrugačil svoje politične nazore, če naj verujemo nežnemu glasu človečanstva. Nemška nota z dne 5. maja mu kaže sredstva za te dokaze. Ta dokaz sposobnosti za mirovno posredovanje pa je predpogoj za to, da v srcu nemškega naroda vzbudi zaupanje. Z ozirom na Greyev in Poincarejev govor naj zastavi v Londonu in Parizu, da odstrani ovire.

Budimpešta, 24. maja. »Pester Lloyd« piše, da so se državniki osrednjih sil že večkrat jasno izrazili za mir. Zato bo vsako stremljenje za mir tu našlo simpatije. Drugo pa je vprašanje z entento, ki sedaj tudi nosi odgovornost za podaljšanje vojne. Osrednji sili nista hoteli vojne, ampak dolgo vrsto let celo veliko žrtvovali za ohranitev miru. Sprejeli bosta vsako ponujano mirovno posredovanje, ki jima v svojih pogojih trajno zagotovi njuno eksistenco. Osrednjima silama je dovolj, da se ju pusti v miru in da se jima vedno ne odreka pogojev za razvoj, ki odgovarja številu njunega prebivalstva in notranje moči. Tudi Washington gotovo ne bo mogel reči, da to stališče ne sloni na pravu. Na vseh straneh ga morajo priznati, kajti od tega ne zavisi samo mir, ki bo končal to vojno, ampak tudi trajni mir sploh.

Mirovno posredovanje Amerike.

»Pester Lloyd«, čegar zveze so znane, poroča iz Dunaja:

Tukajšnji diplomatični krogi nimajo nobenih informacij, ali in v koliko se misli Wilson pečati z raznimi nasveti za mirovno posredovanje. Tudi napoved, da bo Wilson govoril v ameriški mirovni zvezi, še nikakor ne pomenja, da bo ob tej priliki razvil kak oficijelni program o mirovni akciji. Angleške vesti, da se Wilson hoče poučiti o razpoloženju po Evropi z ozirom na svoje mirovno posredovanje, bode najbrže v zvezi z novim potovanjem polkovnika Houseja v Evropo. Iz ententinega časopisja se da dognati da v tem taboru sedaj še odklanjajo mirovna stremljenja ameriških neuradnih krogov, na drugi strani pa tudi osrednji sili ne bi šli na konferenco, če bi se taka predlagala, in vzele nase riziko, da se razgovor o mirovnih pogojih zavleče brez konca in kraja. O resoluciji Hensley (200.000 dolarjev za mirovno akcijo), ki jo je sprejel mornariški odsek ameriške zbornice reprezentantov, si zaenkrat še ni mogoče napraviti sodbe o njenem namenu in pomenu.

»Svet je znorel«, pravi Wilson.

Ženeva, 23. maja. »Temps« razjarjeno piše o nekem Wilsonovem razgovoru. Za narode, ki se borijo za svobodo in čast, so posebno žaljive besede, da je svet znorel in izgubil vsak čut za odgovornost.

Wilsonov odgovor papežu.

Rotterdam, 24. maja. Washingtonske vesti poročajo, da se Wilson in Lansing posvetujeta o odgovoru sv. očetu glede miru.

In ententa?

Rotterdam, 24. maja. Iz Washingtona poročajo, da so ententine vlade sporočile Wilsonu in Lansingu, da možnost miru za enkrat še v poštev ne more priti. Čas še ni dozorel. Ententine vlade smatrajo vesti o miru kot zelo pohujšljive za javnost in zato prepovedujejo objavo.

Mirovno vprašanje na angleško vlado.

Berlin, 23. maja. »Lokalanzeiger« poroča iz Rotterdama, da bodo razne skupine angleških pacifistov jutri razpravljale o Greyevi izjavi. V zbornici bo Ponsomby vprašal, ali bi vlada ne hotela povedati svojih mirovnih pogojev.

Ameriška nota Angliji.

London, 23. maja. »Morningpost« poroča: Ameriška vlada zastopa načelo, da ustavljanje in zaplenjevanje nevtralne pošte nasprotuje mednarodnemu pravu, posebno je Amerika proti angleški navadi, da na visokem morju ustavlja parnike in jih odvaža v svoje luke na preiskavo. Nota bo po poročilu Wolffa povedala, da Amerika ne more odobriti postopanja, proti kateremu je že nastopila.

Turčija v vojski.

Protiangleška vstaja v zahodnem Egiptu.

Basel. Švicarski listi poročajo iz Rima: Proti Angležem so se uprli rodovi v zahodnem Egiptu.

Rusi v Mezopotamiji.

Genf. »Matin« poroča iz Odese: Rusija je poslala veliko čet v Mezopotamijo.

Avstrija in Nemčija po vojni.

Nemški program.

Cenzura je dovolila objaviti, kar je na nemškonarodnem zborovanju v dunajskem okraju Hietzingu povedal posl. Pacher. Omenjal je že znana posvetovanja, ki so jih imeli nemški poslanci iz Nemčije in Avstrije v Monakovem, Solnogradu in Berlinu. Tam so oboji sklenili in vladi sporočili sledeče nemške zahteve za bodočnost:

1. Sedanjo življenjsko skupnost obeh držav je treba izpopolniti. 2. Vsaka država naj ostane samostojna, toda takoj se morajo skleniti dogovori, ki dajo v vojaškem, političnem in gospodarskem oziru enotnega duha. 3. Ustvariti je treba skupne organe. Posamič zahtevajo: a) dolgotrajno brambno in mirovno zavezništvo, ki zagotavlja enotno zunanjo politiko, redne sestanke vodilnih državnikov in obeh parlamentov; b) dolgotrajno vojaško konvencijo, ki ustvari enotno organizirano armado, vojaško upravo in vsa vojaška vprašanja; c) dolgotrajno gospodarsko zvezo; obe državi na zunaj naj bosta enota in zato čimprej proč s carinsko mejo; d) enako zakonodajo za obrt, trgovino, promet, zdravje, socialno preskrbo, varstvo obrtne in duševne lastnine. Priporoča se neko prehodno stanje z ozirom na razne industrije. Do srednjeevropske gospodarske skupnosti mora priti.

Posl. Pacher je tudi govoril o gališkem vprašanju in izjavil, da so avstrijski Nemci in Poljaki glede tega vprašanja edini. Državni zbor mora dobiti nov poslovnik. Spomnil je tudi na leto 1866. (vojna Prusije z Avstrijo) in z velikim odobravanjem je bilo pozdravljeno, da so tedanji nasprotniki po 50 letih sklenili orožno bratstvo.

Podpredsednik nemškega »Schulvereina« Wottawa je govoril o notranjepolitičnih vprašanjih v smislu znanega programa o državnem jeziku, šoli, socialni blaginji itd. (Živahno pritrjevanje.)

Poročilo smo posneli po napoluradnem »Fremdenblattu«, ki je prvi med nemškimi listi to razglasil.

Četrto avstrijsko vojno posojilo.

Z Dunaja poročajo, da je avstrijskega vojnega posojila podpisanega **4.326,900.000 kron.** Končni uspeh bodo razglasili šele kasneje, ker še ni poročil o podpisih zadnjih dni in je razen tega poštna hranilnica pooblaščena, še naknadno sprejemati podpise javnih zavodov, ustanov, zakladov, šol in društev. Finančni minister je rekel, da je ta sijajni uspeh bil le zato mogoč, ker je bilo četrto vojno posojilo res pravo ljudsko posojilo. Dežela in mesto sta izpolnila svojo dolžnost. Dobro informirana »Information« pravi, da se samo en stan ni izkazal: bogato plačani upravni svetniki. Avstrijci smo ponosni na številke svojih vojnih posojil. Pri prvem smo dali 2·201 miljardi, pri drugem 2·688 miljardi, pri tretjem 4·203 miljarde, skupno s sedanjim tedaj nad **13** miljard. Kaj pa Ogri? Četrto ogrsko vojno posojilo cenijo na 1700 do 1800 miljonov in pravijo, da je ugodno, čeprav je zaenkrat manjše nego tretje. Pri prvem so Ogri dali 1175 miljonov, pri drugem 1133, pri tretjem 1980 in če sedaj štejemo 1800 miljonov, tedaj štirikrat 6·088 miljard. Cela monarhija tedaj nad 19 miljard.

× × ×

Naši orožniki in IV. vojno posojilo. Med drugimi so vojno posojilo à 1000 K

podpisali tudi c. kr. orož. stražmojstri: Franc Globočnik, Ivan Širaj, Alojz Podgoršek, vsi orožniške postaje Postojna.

Druga državna gimnazija v Ljubljani je podpisala IV. vojnega posojila 11.000 K.

Pri »Splošnem kreditnem društvu« v Ljubljani so podpisali še sledeči na IV. vojno posojilo: Platner Josip, posestnik in disponent tvrdke Ant. Krisper K 2000; N. N. iz Škofje Loke K 1000; gospa Frančiška Voh iz Spodnje Šiške K 1000; c. kr. glavna zaloga tobaka v Škofji Loki K 2000; okrajna bolniška blagajna v Ljubljani K 5000. Skupaj je podpisalo pri Splošnem kreditnem društvu 12 strank K 31.200 IV. vojnega posojila.

Pri Ljubljanski kreditni banki v Ljubljani, znaša skupna svota subskribiranega IV. avstr. vojnega posojila **11,691.000 kron** in sicer: K 6,792.000 amortizačnega posojila in K 4,899.000 državnih zakladnic. — Med ostalimi so nadalje še podpisali: I. Oblak, Vrhnika, K 5000, s prejšnjimi subskripcijami skupaj 20.000 K; Ivan Baloh, Zagorje, K 500; Anton Resman, Sv. Janez, Bohinjsko jezero K 1300; Fr. Tertinek, Ljubljana, K 1000; Rudolf Škulj, Ljubljana, K 1000, s prejšnjimi subskripcijami skupaj K 5000; Hranilno in posojilno društvo v Ptuju, za se in svoje stranke K 109.800; Hranilnica in posojilnica Št. Jernej, za svoje stranke daljnih K 14.000; Matija Korak, orož. stražmojster, Lukovica, K 1000; Marija Marinčič, Horjul, K 2000; Mestna hranilnica Radovljica, za svoje stranke daljnih K 10.000; Anton Šarc, Ljubljana, K 1000; Helena Zupančič, Kolovrat, K 2000; Marija Aleš, Perhovc, K 2000; Tomaž Drnovšek, Doberlevo, K 1000; Franc Kebar, Idrija, K 100; Johan Strah, Spod. Kašelj K 100; Anton Trček, Judenburg, v vojaški službi, 300 K; Ivan Vrančič, nadporočnik na bojišču, 2000 K; Gabrijel Bevk, Cerkno, 1000 kron; Henrik Črnigoj, kurat v Lukavcu, 2000 K; Županstvo v Biljah pri Gorici 500 kron; podporna zaloga moškega učiteljišča v Gorici 500 K; posojilnica na Slapu pri Vipavi za svoje stranke daljnih 4700 K; neimenovani v Vipavi 5000 K; Prva srpska štedionica v Prijedoru 40.300; Gustav Schlager, Celovec, 5000 K; Štefan Sakelšek, župnik, Št. Liš, 1000 K; občina Bistrica nad Pliberkom 3800 K; Anton Ražem, Općine, 1000 K; Rudolf Maralan, Općine, 5000 K; Urška Loboda, Trst, 15.000 K; Josip Divjak, Trst, 10.000 K; Slavoj Praprotnik, Lokev, 10.000 K; Jakob Perhavc, Trst, 5000 K; Melhior Obersnu, Trst, 7000 kron; Matija Millonig st., Trst, 5000 K; Giova Wiegele et Co., Trst, 5000 K; Žgur et Rupatnik, Trst, 10.000 K; bratje Mardessich, Komiža, 60.000 K.

Pri c. kr. priv. Splošni prometni banki, podružnica v Ljubljani, preje I. C. Mayer so IV. vojno posojilo med drugimi podpisali: Gospod Math. Rom, Kočevje razen že svojčas objavljenih K 10.000 na prejšnja posojila K 40.000 na drugem mestu K 10.000, skupaj K 60.000; G. Ernest Hammerschmidt, Ljubljana K 20.000; G. dr. Julius Polec, Ljubljana K 10.000; G. profesor Hugo Podrasek, Ljubljana K 1000; G. Eduard Fantini, Ljubljana, K 5000, prej K 600, skupaj K 5600; G. Anton Skubic, Dednidol pri Višnji gori K 1000; G. Fr. Vintar, lesni trgovec in posestnik v Hrušovci pri Straži K 2500, na drugem mestu K 2500 skupaj K 5000.

IV. avstr. vojno posojilo so pri Mestni hranilnici ljubljanski med drugimi nadalje še podpisali: Ivan Matzele, c. kr. šolski sluga, K 1400; Ignacij Rudež, c. kr. orož. stražmojster v Istri K 1000; Božidar Valenta, ravnatelj mestne ljudske šole, K 200; Matej Šeme iz Nov. Vodmata K 2000; Zadruga izdelovalcev sodavode v Ljubljani K 300; Ivana Volč iz Trnovega K 100; Zadruga gostilničarjev, kavarnarjev itd. v Ljubljani K 2000; Čevljarska zadruga ljubljanske okolice K 100; Neimenov. K 4000; F. B. K 1000.

Odlikovanja.

Vojaški zaslužni križec 3. vrste z vojno dekoracijo so dobili: polkovnik 7. polj. top. p. Miroslav Scheucher, sedaj poveljnik neke polj. top. brigade, nadporočnik 10 drag. p. Ivo Aljančič in poročnik 21. lov. baona Avgust Seč. — Najvišje pohvalno priznanje so dobili: nadporočnik 53. pp. Viktor Kralj, nadporočnik 5. trd. inf. baona dr. phil. Ludvik Pivko in poročnik 7. trd. inf. baona Ivan Plemič. — Zlat zaslužni križec na traku hrabrostne svetinje je dobil poročnik prov. častnik 79. pp. Maks Vidrih. — Vojaški zaslužni znak 2. vrste za častnike je dobil podpolkovnik Vodnik Gašper, pri krajnem poveljstvu v Foči. — Najvišje pohvalno priznanje je dobil korvetni poročnik Franc Senekovič. — Najvišje pohvalno priznanje je dobil stotnijski poveljnik Josip Jamšek pri strelskem polku št. 7. — Srebrni zaslužni križec s krono na traku hrabrostne svetinje je dobil tit. narednik Ivan Rutar, pri sanitetni skupini v Rablju. Srebrno hrabrostno svetinjo 1. vrste je dobil četovodja Strnad Karel, pozicijski bat. št. 5/5. — Srebrno hrabrostno svetinjo 2. vrste je dobil četovodja 3. dom. p. Fras Franc. — Bronasto hrabrostno svetinjo je dobil rač. podčastnik 27. dom. p. Kopriva Anton. — Srebrn zaslužni križec s krono na traku hrabrostne svetinje sta dobila okrožna stražmojstra 9. dež. orož. pov. Alojzij Podpečan in Matija Maurovič. — Srebrn zaslužni križec na traku hrabrostne svetinje je dobil črnovoj. delavec Ivan Hribernik.

Odlikovanja pri 5. domobranskem polku. Srebrn zaslužni križec s krono na traku hrabrostne svetinje so dobili: narednika Fran Banko in Ivan Gerdol in rač. podčastnik Alojzij Trobič. — Srebrn zaslužni križec na traku hrabrostne svetinje so dobili: četovodje Anton Bizjak, Ivan Coglievina, Franc Ogrin in Ivan Lukežič, desetnika Jernej Lovrič in Josip Kruček.

Odlikovanja pri 26. domobranskem polku. Srebrno hrabrostno svetinjo 2. vrste so dobili: praporščak Riemelmoser Edmund, narednik Lešnik Karel in četovodja Sparl Franc. — Bronasto hrabrostno svetinjo so dobili: kadet Lukner Franc, tit. četovodji Bračič Josip in Srebernik Ivan, desetnika Leskošek Ivan in Wurzinger Franc, poddesetniki Krašovec Ivan, Cetin Franc in Hladin Josip, infanterista Spes Viktor in Žokalj Alojzij. — Najvišje pohvalno priznanje je dobil poročnik Ivan Vukavec, stotnik Ernest Zupanc, pri prost. strelskem polku št. 6.

Odlikovanja pri 97. pešpolku. Srebrn zaslužni križec s krono na traku hrabrosne svetinje so dobili narednika Ladislav Šafař, Josip Skala in Vladimir Kratochwil.

Naznanilo o sprejemu v knezo-škofijski zavod sv. Stanislava v Št. Vidu nad Ljubljano za šolsko leto 1916–1917.

V kn.-šk. zavod sv. Stanislava se sprejemajo telesno zdravi in pravno nepokvarjeni mladeniči, zlasti taki, o katerih je upati, da se bodo po dovršenih študijah posvetili duhovskemu poklicu.

V zavodu je popolna gimnazija s pravico javnosti. Gojenci dobivajo v zavodu vso oskrbo, namenu primerno vzgojo in pouk v obsegu in po načrtu, kakor to velevajo avstrijski šolski zakoni.

Za mladeniče iz ljubljanske škofije je cela plača 500 K na leto, za mladeniče iz drugih škofij pa 600 K. Plačuje se v mesečnih obrokih naprej, najprimerneje po poštnih čekih, ki jih daje zavod na razpolago. Nekoliko gojencev se sprejme tudi brezplačno ali po znižani ceni, kolikor to dopuščajo sredstva zavoda. Vendar morejo dotični gojenci to dobroto le tako dolgo uživati, dokler se je po svoji pridnosti in po svojem lepem vedenju kažejo vredne. — Šolnina se ne plačuje; le za prvi sprejem se plača pristojbina 10 K. Pri vsakoletnem sprejemu pa se plača 4 K za učila; vrhutega plača vsak gojenec 1 K za knjižnico.

Prošnja za sprejem, naslovljena na kn.-šk. ordinariat v Ljubljani, naj se prinese ali pošlje v zavod v Št. Vidu.

Posebe je pripomniti:

1. Učenci, ki hočejo vstopiti v prvi gimnazijski razred, morajo oddati svojo prošnjo od 1. do 10. junija. — V četrtek, dne 8. junija bo vodstvo zavoda sprejemalo prošnje v Ljubljani v kn.-šk. palači, v pritličju na desno, od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 4. popoldne; druge dni pa se sprejemajo prošnje v zavodu v Št. Vidu. Prošnji je priložiti: a) krstni list; b) izpričevalo o stavljenih kozah; c) izpričevalo o dovršeni ljudski šoli s pripomnjo, da se je izdalo, ker hoče učenec vstopiti v gimnazijo; d) izkaz o imetju, če prosi, da bi bil sprejet brezplačno ali po znižani ceni.

2. Dijaki, ki so dovršili 1. ali 2. gimnazijski razred na kaki drugi gimnaziji, pa žele, da bi bili sprejeti v zavod, naj oddajo svojo prošnjo, gimnazijska izpričevala in zgoraj naštete listine do 12. julija.

Kdor bi želel bolj natančnih pojasnil, naj se obrne do podpisanega vodstva.

V Št. Vidu nad Ljubljano, dne 10. maja 1916.

Vodstvo kn.šk. zavoda sv. Stanislava.

Za državo.

Iz Planine pri Rakeku: V »Tednu Rdečega križa« se je nabralo nad 600 K za vojake-trpine. Požrtvovalno je delalo tukajšnje učiteljstvo, ob strani mu duhovščina z g. županom. Na velikonočni ponedeljek pa smo nabrali za goriške begunce v cerkvi 252 K 12 h, svota ki dela izredno čast župljanom.

»Teden Rdečega križa« je v krškem okraju nad vse pričakovanje dobro uspel. Nabralo se je 11.443 K 13 vin. Članov šteje okraj 1481. Nekateri kraji so se naravnost odlikovali — tako: Radeče, Tržišče, Svibno, Krško, Mokronog, Št. Janž in Št. Jernej. Podružnica »Rdečega križa« v Krškem izreka vsem, ki so pripomogli k tako lepemu uspehu, najlepšo hvalo.

»Teden Rdečega križa« v Mostah pri Ljubljani. Učiteljstvo in šolska mladina je nabrala s prodajanjem znakov in prostovoljnimi darovi 349 K 62 h. Udov se je priglasilo 158 z letnimi prispevki po 2 K. Skupni efekt zbirke je torej 665 K 62 h.

Nemški Rut. Naša gorska vasica — stara fara — najmanj občuti vojno. Vojno slišimo, a je ne vidimo. Na sv. Jurija dan smo že utrgali prvi rženi klas. — Ljudstvo je polno blaga in denarja. Prvič se je sedaj pri vojnem posojilu udeležila naša fara. S posredovanjem župnega urada se je nabralo in vplačalo že 25.500 K. Denar in knjižice. Nekteri so še podpisali potom hranilnice v Hudajužni. Neka ženica je celo prinesla rumunski denar 200 lejev. Mladenič sin, ki je padel na galiških poljanah, je poleg svojega življenja dal presv. cesarju še zadnjo podporo v svojem prihranku. Rumunski denar je tiskan na tankem »kitajskem« papirju. Kosi po 20 lejev (Doue deci lei) kažejo drvarje, ki plavijo les po Donavi. V zraku plava orel in nosi v krempljih besede: »Nihil sine Deo« (Nič ni brez Boga«). Pa je tudi res.

Vič. Ko prebiramo poročila o lepih uspehih »Tedna Rdečega križa« širom naše domovine, moramo tudi mi sporočiti o naši patriotični zavesti v tej zadevi. Glede nabrane svote smo sicer v neki manjšini proti drugim župnijam, a volja je bila pa med prvimi. Lahko rečemo, da so: tukajšnja podružnica Rdečega križa, cerkev, šolstvo, naše organizacije v polni meri storile svojo dolžnost. Odbornice podružnice Rdečega križa so pod velikim rdečim dežnikom pred cerkvijo cel teden marljivo prodajale znake, cvetke, razglednice itd. Dekleta so s polami obiskovala posamezne stranke tako, da se jim ni mogel nihče izogniti, da bi ne bil kak dar položil dobri stvari na altar. Pred vsem moramo pomisliti, da moramo tu v delavski župniji v teh časih skrajne draginje pri nabiranju prostovoljnih darov računati z »vdovinim« darom. Vkljub slabim finančnim razmeram se je po raznih stezicah stekla lepa svota 955 K 62 h. Ko bi bili »nekateri«, ki zamorejo nekoliko globokeje segli v žep, bi bila ta svota lahko poskočila. Podružnica Rdečega križa šteje zdaj 80 članov. Tudi častno število za naš kraj. V imenu ranjenih, bolnih vojakov še enkrat: Hvala lepa, vsem ki so kaj darovali in ki so se trudili pri nabiranju v tednu Rdečega križa. Za junake, vojake!

Iz Dobrepolj. Učiteljstvo in učenci na šestrazredni ljudski šoli v Dobrepoljah, okraj Kočevje so podpisali 4200 K IV. avstrijskega vojnega posojila.

Primorske novice.

NAŠE GORIŠKE ZADRUGE ZA APROVIZACIJO GORIŠKE.

Na poziv sklicatelja predsednika nadzorstva »Goriške zveze« dr. A. Brecelja, se je zbralo v Dornbergu v prostorih tamošnje »Hranilnice in posojilnice« v pondeljek, dne 22. t. m. za sedanje razmere precejšno število zastopnikov naših zadrug. Razgovor je otvoril sklicatelj dr. Brecelj, ki je povdarjal v res primernih besedah potrebo samopomoči v aprovizaciji za našo Goriško. V svojem izvajanju je posebno povdarjal žalostno dejstvo, kako nas je naš goriški deželni odbor poleg drugih korporacij v najhujših trenutkih pustil na cedilu. Med splošnim odobravanjem navzočih je izrazil svojo zahvalo vladnim organom na Goriškem, ki so bili tekom vojne edini, ki niso samo sočustvovali z ljudstvom, ampak mu tudi dejansko pomagali. Vojna pa traja dalje in položaj zahteva, da mislimo poleg sodelovanja vladnih organov tudi na samopomoč. Preide se v razpravo, katero vodi načelnik dornberške posojilnice Šinigoj. Zelo živahne debate se udeležijo: Dr. Brecelj, župnik Rejec, župnik Štrancar, Mrmolja, kurat Zamar, Vrtovec in drugi. Kot rezultat teh pogovorov zastopnikov goriških zadrug včlanjenih pri »Goriški zvezi« se je ustanovila v aprovizacijske svrhe naše Goriške »Posredovalnica goriških zadrug« s sedežem v Dornbergu. V odbor »Posredovalnice« se izvolijo sledeči gospodje: Šinigoj načelnik dornberške posojilnice kot predsednik; odborniki pa: Černic, župan v Št. Petru, Mrmolja, poslovodja Gospodarske zadruge v Vrtojbi, Primožič, župnik v Prvačini in Štrancar, župnik v Rihembergu. V nadzorstvo pa: dr. Brecelj, primarij v Gorici, Lavrenčič, župnik v Dornbergu in Novak, dekan v Črničah. — Poslovanje »Posredovalnice goriških zadrug« bosta vodila: Sedej, kaplan v Rihembergu in Trdan, kaplan v Dornbergu. Novoustanovljena »Posredovalnica goriških zadrug« nastopi koj z dnevom ustanovitve svoje poslovanje. In sicer posluje redno vsak pondeljek in četrtek v prostorih »Hranilnice in posojilnice« v Dornbergu« od 10. do 12. ure dopoldne. Posredovalnica daje ustna in izjemoma pismena sporočila in sprejema naročila za živila, krmila in druge kmetijske potrebščine le proti gotovini.

Pozdravljamo nove delavce pri ureditvi krušnega vprašanja na Goriškem in želimo novi »Posredovalnici goriških zadrug« v blagor našemu težko udarjenemu goriškemu ljudstvu res mnogo uspeha.

— **Odlikovanje.** G. Makso Petrevčič, gostilničar v Gorici, sedaj pri črnovojnikih, bat. št. 27, 5. komp., vojna pošta 320, kih, bat. št. 27, 5. komp., si je priboril na južnem bojišču pohvalno priznanje in odlikovanje.

Utopljenec v Vipavi pri Batujah. Oni utopljenec, vojak, v Vipavi pri Batujah, o katerem smo poročali, da je bil doma iz Čepovana, je devetnajst let stari Štefan Gorjup, doma iz kanalskega Loma št. 36. Zadušnice, ki se je brala v batujski cerkvi, se je udeležil tudi ponesrečencev oče.

Nesreča s patrono. 14 letni Frančišek Leban iz goriške okolice je našel še polno patrono za puško. Začel je nabijati po njej s kamnom in dosegel, kar je želel: patrona se je razletela, obenem mu pa odnesla tri prste leve roke. Dečka so pripeljali v tržaško bolnišnico.

Smrt vojaka Vipavca. Dne 10. t. m. je umrl nenadoma na Rakeku trenski vojak Jožef Makovec iz Malih Žabelj, občina Sv. Križ na Vipavskem.

Nakup prešičev za rejo na Goriškem. Od goriškega deželnega odbora smo prejeli: Opetovano so se obrnili na goriški deželni odbor razni kmetovalci in občine z Goriškega s prošnjami, da bi jim pripomogel do nakupa prešičev za rejo. Deželni odbor je vzel stvar takoj v svoje roke in sestavil je program, ki bi se na njegovi podlagi nemudoma organiziral skupen nakup prešičev. To se je zdelo deželnemu odboru potrebno zlasti z ozirom na dejstvo, da je spričo danih razmer posameznikom silno otežkočeno potovanje po vojnem ozemlju in da je tudi nakupovanje samo vezano na razne pogoje, ki bi jih posamezniki le s težavo mogli zadostiti. Toda deželni odbor je imel pred očmi tudi sedanje premoženjsko stanje našega kmetovalca na eni in vsak dan višajoče se kupne cene na drugi strani: vedel je, da ni mnogo kmetovalcev, ki bi se jim izplačala nabava prešičev po cenah, ki niso v nobenem pravem razmerju, bodisi s kmetovalčevim gospodarskim položajem, bodisi z namenom, ki naj mu služijo kupljeni prešiči. Vsled teda se je obrnil na c. kr. poljedelsko ministrstvo z obširno spomenico, ki je v njej natančno naslikal sedaj vladajoče razmere na Goriškem glede prešičjereje in ga končno prosil, naj mu dovoli podporo 100.000 K, ki naj bi služila v izključni namen, da se našim kmetovalcem olajša nakupovanje prešičev potom od deželnega odbora projektirane organizacije. Z zadoščenjem zamore deželni odbor konštatirati, da je c. kr poljedelsko ministrstvo zelo naklonjeno predlogu deželnega odbora in da je obljubilo dati svojo pomoč v to svrho. Spomenico je ministrstvo odposlalo c. kr. namestništvu v Trstu, da se o njej izrazi. Sedaj čakamo dan na dan, da dospejo na ministrstvo predlogi c. kr. namestništva in za trdno se nadejamo, da bo tudi ta oblast dala o namenih deželnega odbora ugodno mnenje. To priobčujemo v pojasnilo na razna vprašanja zasebnikov in občin, ki nam vsak dan dohajajo.

23. maj v Trstu je bil v zastavah. Uradna slavnost se je končala ob 11. uri dopoldne z veliko sv. mašo pri sv. Antonu. Demonstracij ni bilo. Slovenskih zastav je bilo malo. Pripombe vredno je, da je nekdo iz palače Vianello razobesil dolgo slovensko trobojnico, katero je pa takoj zopet potegnil pod streho. Menda je bil dovtip, ker take zastave fasada Narodnega doma ni imela.

Zaprli so v Trstu dobro znani dve knjigarni Smolars. Smolars je že leta 1911 prodajal in javno razobešal razglednice z geografično karto »Velike Italije«, katera je obsegala na jugu celo Primorsko, Kranjsko, Istro in Reko ter istrske otoke.

Zaprli so v Trstu kavarno »Secession« na Acquedottu, gnezdo iredentarjev prepodenih iz Chiozze, Stella polare.

Razna poročila.

Cesar poljskim legijonarjem.

Poljski legijonarji so cesarju poslali krasno medajlo, nakar so dobili izraz odkritosrčnega priznanja za dosedanje uspešno vojevanje, najvišji pozdrav in voščilo za novo srečo orožja.

Poljaki v nemškem državnem zboru.

Berlin, 23. maja. (K. u.) Proračunski odsek državnega zbora se je posvetoval o izpremembi društvenega zakona. Ministerialni ravnatelj Lewald je izjavil, da vlada ne more in tudi ne pojde preko predloge, poljski predlog, za črtanje »jezikovnega paragrafa«, da gredo predaleč.

Hrvatski sabor.

Budimpešta, 11. maja. Kmalu po otvoritvi ogrskega državnega zbora bo sklican tudi hrvatski sabor na kratko zasedanje, da predvsem reši nagodbo z Ogrsko.

Angleška zapira nevtralcem kavo.

Ženeva, 23. maja. »Petit Parisien« izve iz Londona, da Angleška pošilja emisarje na Dansko popisovati tamošnje zaloge kave, ker hoče začasno prepovedati ves izvoz

kave. Kasneje hoče za nevtralce določiti samo neko najmanjšo množino.

Portugalci pripravljajo ekspedicijo v Afriko.

Bern. Iz Lizbone: Ministrski predsednik je potrdil, da se pripravlja ekspedicija v Afriko. Finančni in zunanji minister sta odgodila nameravano potovanje v London in v Pariz.

Angleško poročilo iz Mezopotamije.

London, 22. maja. Vojni urad: General Lake poroča, da je sovražnik 19. maja izpraznil Bethamessa in prednje postojanke na desnem bregu Tigrisa. General Gorringe je sovražnika zasledoval, ga napadel in vzel utrdbo Dujailah. Sovražnik drži še postojanko Samaiyat na levem bregu.

Nek ruski konjeniški oddelek se je po drzni in dogodkov polni ježi združil s četami generala Gorringe.

Nemiri na Haiti.

London. »Daily News« poroča iz Washingtona 21. t. m.: Vlada pričakuje, da se bodo nadaljevali nemiri na Haiti in San Domingo. Osem vojnih ladij je sicer izkrcalo pri Port-du-Prince in pri San Domingo 2000 mornariških vojakov, a pošljejo jih še 1000.

Kitajska in Japonska.

Kolin. »Köln. Volkszeitung« javlja preko Kodanja iz Tokia, da so razmere med Kitajsko in Japonsko zelo napete, ker so streljali v Šantungu kitajski vojaki na japonske straže. Kitajska se odločno upira ugoditi Japoncem, ki hočejo ta dogodek porabiti, da vojaško zasedejo Kvantung. Japonska hoče očividno izzvati resen spor.

Dnevne novice.

+ **60 letnica nadvojvode Friderika.** Maršal nadvojvoda Friderik praznuje v glavnem stanu svojo šestdesetletnico 4. junija. Slavlja se udeleži nadvojvodinja Izabela. Najbrže pride na slavlje tudi nemški cesar Viljem.

— **Koroški »Deutscher Volksrat«** je po poročilu »Deutsche Wacht« zboroval v Celovcu in sklenil: Glavna skupščina »Deutscher Volksrata« za Koroško, ojačena po županih koroških mest in trgov, se srčno zahvaljuje onim krogom, ki so izdelali »velikonočni program«, za veliko trudapolno delo in zvesto brambo upravičenih zahtev Nemcev v Avstriji. Skupščina zahteva od postavnih zastopnikov v državi in deželi kakor od vseh drugih vplivnih nemških ljudskih prijateljev, da pri vseh nadaljnjih pogajanjih z različnimi nemškimi strankami, vlado, z drugimi narodi avstrijskimi ali z zastopniki nemškega cesarstva z vsemi močmi delajo na to, da se neomajno drži sledečih zahtev: 1. Galicija in Dalmacija naj dobita posebno mesto. 2. Z zakonom naj se nemščina določi kot državni jezik. 3. Država naj varuje in goji nemško šolstvo. 4. Po celi Avstriji naj država varuje nemške narodne in gospodarske interese itd. — V tej resoluciji je posebno zanimivo dvoje: tudi koroški »Volksrat« priznava, da se bo o teh nemških zahtevah moralo pogajati tudi z drugimi avstrijskimi narodi in drugič kliče na pomoč zastopnike nemške države za urejevanje notranjih avstrijskih razmer.

Dalmatinci opora armade in mornarice. Šibeniška občina je častitala velikemu admiralu Hausu, ki se je zahvalil in rekel: Neizbrisna je slava, ki so si jo v tej težki borbi priborili sinovi Dalmacije. Pa tudi naša mornarica se opira na zvesto udanost in izkušeno požrtvovalnost junaških Dalmatincev, in njih rodno obrežje je pred sovražnikom naša najvišja naloga.

— **Finančni zmuzavci.** Dunajska »Information« ostro prijema gotove finančne kroge, ki so se tudi pri četrtem državnem vojnem posojilu brez sramu izmuznili. To so takoimenovani »upravni svetniki« velikih denarnih zavodov, ki vlečejo ogromne plače za »delo«, ki dostikrat ni vredno tega imena. Nekateri teh gospodov so »upravni svetniki« kar pri petih, desetih in še več zavodih in imajo naravnost knežje dohodke. Ti ljudje so večinoma brez vsake resnične izobrazbe in sposobnosti; srečen slučaj ali dvomljive »konjunkture« in sumljive »protekcije« so jih spravile »na vrh«, kjer delajo družbi malo časti, za državo so pa nevarni in škodljivi. Tem ljudem je lastni gmotni dobiček vse, kakih dolžnosti nasproti državi in skupnosti ne poznajo. To se je v kričeči luči pokazalo tudi sedaj, ko so ti gospodje naravnost umazano malo podpisali IV. vojnega posojila. Pri tem se ne sme pozabiti, da ima vlada velik vpliv pri podeljevanju mastnih upravnosvetniških mest. V bodoče naj si vlada malo bolj ogleda te ljudi, preden pridejo na svoja mesta; strožje naj se pazi na osebno in strokovno kvalifikacijo. Najbolje bi bilo te finančnike zmuzavce imenoma razgaliti pred vso javnostjo.

Nagodbena pogajanja prejšnji teden na Dunaju, ta teden v Budimpešti.

Nov praški nadškof bo sedanji brnski škof Pavel grof Huyn, kakor poroča »Grazer Volksblatt« iz Lugana. Imenovanje pride v kratkem. Za brnskega škofa bo najbrže imenovan brnski kanonik dr. Jožef Kupka, tako poročajo češki listi.

Zveza nemških mest je poslala k min. predsedniku grofu Stürghku odposlanstvo, ki je govorilo o zelo velikih težavah, ki jih imajo mesta s preskrbo živil. Opozarjali so na Ogre, zahtevali diktaturo kakor v Nemčiji. Na razgovor so spravili tudi reformo mestne avtonomije. Slišali so se namreč glasovi, da naj se voljene mestne župane odpravi. Zahtevali so, da naj vlada posluša tudi mestne zastope, preden kaj začne izpreminjati.

— **Svarilo zaradi zemljiških špekulacij.** Dogaja se, da skušajo brezvestni špekulantje kmetijskemu prebivalstvu na ta način škoditi, da je pregovarjajo, naj proda svoja zemljišča, češ da so vsled vojske zemljišča izgubila na svoji vrednosti. Tako lažnjivo prigovarjanje se mora najstrožje obsojati. — Zemljišča vsled vojske prav nič niso izgubila na vrednosti, nasprotno njih vrednost je izdatno poskočila in bo še naprej rastla. Prav odločno je zato treba svariti, naj se zemljišča ne prodajajo.

— **Poroka.** V soboto, 20. maja se je poročil v grajski kapeli v Haasbergu baron Andrej pl. Morsey z Olgo princezinjo Windisch-Graetz. Poročal je visoki par knežji sorodnik princ Herard Auersperg, duhovnik praške nadškofije. Kot priča je prisostvoval med drugimi izrednimi osebnostmi naš branitelj ob Soči Njegova Ekscelenca general pehote Svetozar Boroević pl. Bojna. Gotovo je to zgodovinski dogodek. Pri oficijelni napitnici je Njegova Svetlost Hugo knez Windisch-Graetz vzradoščen omenjal, da se je pred dobrimi sto leti vršil v graščini Haasberg enak zgodovinski pomenljivi dogodek ob navzočnosti slavnih vojskovodij.

— **Natečaj za vojniške spomenike.** C. kr. ministrstvo za bogočastje in nauk je priredilo v letu 1915. natečaj za vojniške spomenike, katerega so se v velikem številu udeležili vsi umetniški krogi. Natečaj je bil zaključen meseca novembra 1915 z javno razstavo predloženih osnutkov. Da se izid natečaja med prizadetimi krogi po možnosti razširi, je založništvo umetnin Anton Schroll & Co. na Dunaju na poziv imenovanega ministrstva izdalo publikacijo s slikami in popisi onih osnutkov, katerim so bile prisojene nagrade ali častna priznanja. Na to publikacijo, ki se prodaja v knjigotrštvu, se interesenti opozarjajo.

— **Izbrisani dalmatinski odvetniki in odvetniški kandidati.** Vsled sklepa najvišjega sodišča na Dunaju so izbrisani iz odvetniškega imenika: dr. R. Giglianovich v Zadru, dr. E. Mazzoleni, dr. J. Gazzari in dr. K. Bakotić v Šibeniku, dr. A. Trumbić v Splitu, dr. Mičić in dr. Andro Svilokos v Dubrovniku. Nadalje so izbrisani iz imenika odvetniških kandidatov: dr. A. Buchievich in dr. S. Dech v Zadru in dr. S. Ragjenović v Kotoru.

Promocija in poroka. Na Dunaju je promoviral za doktorja prava finančni konceptni uradnik g. Ludovik Vadnal, včeraj pa se je poročil v Trstu z gdč. Milko Požarjevo, učiteljico in hčerko šolskega voditelja Antona Požarja v Trebčah pri Trstu.

— **Za častnega meščana gorenjepoljske občine** (okraj Rudolfovo) je imenoval občinski zastop gg. deželnovladna svetnika Viljema barona Rechbacha in Pavla Zhubra pl. Okrog.

— **Dober zaslužek.** Kakor čitamo v poročilu kronike unovčevalnice za živino je na Koroškem dobroznani g. Schumi v preteklem letu pri tem zavodu zaslužil okolu 25.000 K.

V ruskem ujetništvu se nahaja g. prof. Anton Detela iz Kranja.

— **Nesreča na železnici.** Železniški delavec Pavel Pin na postaji v Št. Petru se je te dni na potu domov nasproti stražnici 772 izpodtaknil na progi in padel. Privozila je lokomotiva in mu odtrgala prste na desni nogi. Razen tega si je Pin zlomil roko in se tudi drugače poškodoval. Prepeljali so ga v bolnišnico v Postojno.

— **Umrl** je v Sisku tamošnji trgovec in podžupan Štefan Plečko.

· **Béla Kiss v Lvovu.** Budimpeštansko višje mestno glavarstvo je ponoči 22. t. m. telefonično obvestil orožniški nadporočnik Schubert, da je videl nek ogrski domobranec v neki lvovski gostilni znanega morilca žensk Belo Kissa v uniformi. Dotični ogrski domobranec, Sippos po imenu, je izjavil najdoločnejše, da se ni zmotil, ker je poznal prav dobroKissa še v Czinkoti. Budimpeštanska policija je poslala natančni osebni opis Kissa in je vse storila, da ne bi mogel pobegniti iz Lvova.

Ljubljanske novice.

lj **»Ljubljanski junak«.** Rimska »Tribuna« je dne 9. maja posvetila velik, z vsemi sredstvi retorike olepšan članek »Ljubljanskemu junaku«, s katerim se je pisec slučajno sešel na potovanju v železniškem jedilnem vozu. »Ljubljanski junak« ni nihče drugi kot letalski stotnik Salomone, ki je vodil napad Capronijevih letal na kranjsko glavno mesto, ob kateri priliki je bil ubit le en otrok. Ko so avstrijski letalci metali bombe na gornjeitalijanska mesta, ni mogla »Tribuna« r.]i dovolj izrazov za psovanje morilcev, banditov itd,. katerim dela veselje moriti žene in otroke, ki se ne morejo braniti. Italijanskega stotnika Salomone, ki je avstrijskim državljanom prizadejal isto, pa vidi v »blestečem in neizbrisljivem sijaju slave«. Članek pripoveduje h koncu, kako se je nek sopotujoči stari gospod seznanil s stotnikom Salomone, pretakal solze veselja in »Ljubljanskemu junaku« izjavil: »Ne morem Vam povedati, kako sem vesel, da govorim z vami,« in končno ves ginjen dejal s tresočim glasom: »Vaše ime, gospod stotnik, bo ostalo zapisano v srcu Italije!« — Kako se je že glasilo v istem listu o avstrijskih letalcih? — Morilci, banditi itd. — Takih spričeval o duhu, ki preveva laško časopisje, bi lahko zbrali na stotine, eno slabše kot drugo. Za take časnikarje nekdaj z nami zvezane države ne moremo drugega občutiti kot globoko zaničevanje.

lj **Poročil** se je danes c. kr. nadkomisar, ravnatelj zavoda za pospeševanje obrti na Kranjskem ing. g. Vladimir Remec, z gdčno. Heleno Pollak, hčerko ravnatelja Karola Pollaka. Bilo srečno!

lj **Oblasti čistijo Avgijev hlev.** Nič delati, pohajkovati, dobro živeti in drugih takih čednosti so se oprijele sedaj nekatere ženske. Pristojna oblast je pa vzela v roko metlo in začela Avgijev hlev korenito čistiti. Ta teden so poslali kar šest takih lahkoživk v prisilno delavnico v Lankovice na Štajerskem, in sicer: Pavlino Kalič, 38 let stara, rodom iz Drage pri Kočevju; Heleno Krušnik, 31 let stara, rodom iz Loke pri Mengšu; Marijo Avžin, 16 let stara, iz Šmihela-Stopiče; Frančiško Zabavnik, 30 let staro, rodom iz Kamnika; Alojzijo Stalzer, 18 let stara, rodom iz Čermošnjic, ter 22letno Elizabeto Schwarzovo iz Ljubljane. Pravilno! Tista, ki noče delati na svobodi, naj pa v prisilni delavnici.

lj **Umrli** so v Ljubljani: Marija Pavlin, bivša postrežnica, 83 let. — Frančiška Selan, bajtarjeva hči, 2 leti. — Marjeta Schauer, žena železniškega sluge, 59 let. — Katarina Novak, služkinja-hiralka, 30 l. — Janez Medvešček, hlapec-hiralec, 40 l. — Katarina Sitar, krojačeva žena, 39 let. — Cecilija Stefančič, žena tiskarniškega uslužbenca, 48 let. — Marija Bantan, občinska uboga, 57 let. — Andrej Dunai, pešec.

lj **Tatinska družba pod ključem.** Tukajšnji policiji se je posrečilo zasačiti nevarno tatinsko družbo v osebah 16 letnega delavca Alojzija Kastrin iz Idrije, 22 let starega Jakoba Skopec, delavca v Ljubljani, Valentina Homan, 55 let starega delavca iz Stare Loke, 15 letnega Janeza Mravlja iz Škofje Loke in 15 let starega Antona Zajca, delavca v Ljubljani. Kradli so kakor srake, zlasti ni bilo varno pred njimi pred raznimi prodajalnami izobešeno in razstavljeno blago, a tudi druge tatvine so se vedno bolj množile, dokler se ni policiji posrečilo, Kastrina, Skopca in Homana spraviti v zapor. Prva dva sta deloma sama, deloma v tatinski družbi z Mravljo in Zajcem, pa tudi z nekim Antonom Kocjančičem, kateri je pa medčasno odšel k vojakom, kradla. Duša te tatinske družbe je bil pa Homan, kajti on je bil odjemalec vseh ukradenih reči, ter jim je dajal za tatvine tudi potrebna navodila. Brez dvojbe je moral dobro vedeti, kako so se tatvine izvršile, vsaj je vedno občeval z znanimi tatovi, ki so mu donašali ukradene stvari, ki jih je od njih pokupil in katerih vrednost znaša 510 K 60 v. Homan, Kastrin in Skopec sploh niso nič delali, marveč se po Ljubljani okolu potepali in živeli od izvršenih tatvin. Sodišče je vseh pet obtožencev krivim spoznalo in obsodilo Valentina Homana na 2 leti ječe, Jakoba Skopec na 20, Alojzija Kastrina na 18, in Janeza Mravljo na 4 mesece, vse tri v težko ječo, Antona Zajc pa na 2 meseca strogega zapora. Izreklo se je tudi, da se bode Kastrin po prestani kazni oddal v prisilno delavnico.

lj **Nepoboljšljiv.** 22. t. m. ponoči je bilo vlomljeno v trgovino Back & Fell na Starem trgu in ukradenih 1859 K 13 v. Vlomilec je splezal s Sv. Jakoba nabrežja po plahti neke starinarske prodajalne do prvega nadstropja, utrl šipe in zlezel v delavnico. Odtod je dospel v trgovino in vlomil v predal, v katerem se je nahajala železna ročna skrinjica. S kleščami za odpiranje zabojev je odprl skrinjico in vzel iz nje ves denar v znesku 1859 K 13 vin. Vloma je bil takoj osumljen 23letni trgovski sluga Ludvik Schuster, ki je bil pred par dnevi odpuščen iz trgovine Back & Fehl in je bil že večkrat kaznovan radi tatvine. Uro po ovadbi je policija že zasačila Schusterja v Hrenovi ulici; tat je zbežal proti Prulam, a bil kmalu ujet. Pri njem so našli še 1433 K 53 vin., ukradeno električno žepno svetilko in več škatlic cigaret. Vlomilec je bil šele 21. januarja letos prestal 15mesečno ječo radi tatvine. Izročili so ga deželnemu sodišču.

— **Utopljenec.** Dne 23. t. m. so potegnili iz Ljubljanice blizu tovarne za barve na Fužinah mrtvega vojaka. V utopljencu so spoznali ljubljanskega pleskarskega mojstra. Na truplu ni bilo nikakih znakov nasilnosti ter gre vsekakor za nesrečo ali samoumor.

lj **Konj se je ubil.** Včeraj popoldne je po Prečni ulici pridirjal nek trenski voz in ko se je na Sv. Petra cesti ognil nekemu avtomobilu, se je konj z glavo zadel pri Tratnikovem hotelu ob ven stoječi vogal Götzove hiše s tako silo, da je padel in začel krvaveti. Žival so sicer močili, a je vendar v kratkem poginila.

lj **Rdeče jagode** so došle na trg včeraj v večji množini. Prodajali so jih skledica po 40 vin. Tudi nekoliko prvih letošnjih kumar je bilo včeraj na trgu, katere so prodajali komad po 1 K 40 vin.

Vojaški pozdravi.

S tirolskih avstrijskih vrhov pošiljajo prisrčne pozdrave vsem Slovencem in Slovenkam: Četovodja Kromar Karl, podlovec Harej Anton, lovci Pahor Franc, Črnigoj Janez, Ambrožič Anton, Šorli Mihael, Hlede Izidor, Gorup Franc, Koncler Anton, Batistič Mihael, Rojc Jožef, Rogelja Leopold, Šinigoj Jožef, Polažek Anton, Premrl Janez, Zupanc Mihael, Leskovar Franc, Miklavc Janez, Ponikvar Anton. — Pošiljamo srčne pozdrave iz skalne soške daljave vsem prijateljem in znancem, mladeničem in starcem; starišem, bratom in sestram, možje otrokom in ženam; pozdravljamo svoja dekleta — po zmagi se nam sreča obeta! Pozdrav Gorenjca, Dolenjca vsem bralcem »Slovenca«: Janez Avguštin, Reteče; Franc Kastelic, Zatičina; Jakob Planinšek, Prečna, Dolenjsko; T. Golmajer; Kirn Milan iz Velike gorice; Anton Kralj, Metlika; Janez Zakotnik, Sv. Duh; Andrej Babuder iz Istre; Franc Šmid, Bukovica; Franc Mihelič, Bovec; Josip Vidergar, Sp. Koseze; Jakob Puntar, Praprotno; Pavel Lajmiš, Laze; Janez Jurman, Senica; Matevž Pavšnar, desetnik, Kokra; Ivan Hegler, Struge. — Mnogo lepih pozdravov z bojišča pošiljamo vsem fantom in dekletom: Četovodja Jože Burja, Šiška pri Ljubljani; Josip Tomše, vas Dobeno — Čatež ob Savi; Anton Sirk, Gor. Kamenje; Ivan Kirar, Stara Bučka; Jože Jager, Dev. Mar. Polje; Ivan Žagar, Dragatuš. — Svojim ljubim domačim, sorodnikom in prijateljem pošiljamo slovenski »obšitarji«, ki opravljamo svojo zvesto službo za cesarja in domovino, prisrčne pozdrave in želimo srečnega svidenja: Franc Močilnikar, D. M. v Polju; Anton Šerak, Ljubljana; Jožef Rajk, Gaberje; Jožef Rožmanc, Log; Jožef Šuštaršič, Dvor; Ivan Šmolec, Otavce; Ivan Pugelj, Struge; Franc Adamič, Kompalj; Anton Pečnik, Brezovc; Janez Povše, Kojivca; Jernej Rozina, Vrata; Janez Plešec, Curila; Franc Pajk, Višnjagora; Matevž Pavec, Gornja Bela; Ivan Plešec, Metlika; Anton Zavodnik, Višnjagora. — Iz strelskega jarka na severnem bojišču pošiljamo živi in zdravi prisrčne pozdrave vsem Dolenjcem in Dolenjkam in vsem Slovencem: Mihael Grden; Ignacij Godec; Franc Kovačič; Jakob Bregar; Alojzij Kovačič; Matija Grdin; Franc Omahen; Anton Dovjak; Jakob Grivec; Ivan Križaj in vsi drugi. — Vsem Slovencem in slovenskim dekletom pošiljamo pozdrave slovenski topničarji: Ivan Kolenc iz Glabodola pri Mirnipeči, J. D., M. B. — Spominjajoč se lepih časov v orlovskem društvu na Vrhniki pozdravljam vse prijatelje na Vrhniki in v Dol. Logatcu! Topničar Ivan Molk. — Svoje stariše, brata, sestre in vse Slovence pozdravlja z južnega bojišča Franc Vlahovič iz Črnomlja. — Naš Matija je vražje krvi; kadar najbolj grmi, vrhu jarka stoji in si z italijanskim ognjem pipo prižiga. Italijanom po laški jih robi, da jeze besné, nam se pa smeje srcé. Prisrčen pozdrav! Ivan Saksida, Matija, Marijan, Matevž, Tone in tovariši. — V oddaljenem tujem kraju vršimo slovenski prostovoljni strelci svoje vojaške dolžnosti, vršimo jih udano, ne strašeč se nobene nevarnosti; saj tako nam veli domovine ukaz. Šli smo v vojake iz ljubezni do Tebe, presvetli cesar Franc Jožef, iz ljubezni do tebe, naša širša in ožja domovina. To ljubezen hočemo gojiti do zadnjega diha in srčno želimo, da bi kmalu prišlo težko pričakovano povelje: »Naprej«. Iskrene pozdrave z bojišča pošiljamo vsem sorodnikom, prijateljem in prijateljicam, znancem in znankam: Kaučič Franc, nar.; Šinigoj Edvard, četovodja, Dornberg; Golin Ivan, četov., Rubije pri Gorici; Cotič Anton, des., Rubija pri Gorici; Harej Anton, des., Dornberg; Žalec Matija, poddes., Sinji vrh; Slavko Gliha, Potokar Jožef in Cerar Franc iz Ljubljane; Janko Kralj, Čatar Jožef, Kavčič Franc, nared. iz Dornberga; Jakob Kranjc, Turšič Ivan iz Cerknice; Ileršič Matevž, Schuller Stanislav z Rakeka; Drazunterič Jožef, Belčji vrh; Nachtigal Franc, Kočevar Matija, Karol Kette, Meglič Albreht, Mlakar Matevž, Mulc Janez, Mulc Franc, Vovk Osvald iz Loža; Šetina Jožef, Kamna gorica; Huth Hinko, Domžale; Abina Blaž, Mirna; Miklič Jožef, Mokronog; Miklavčič Gregor, Škofja Loka; Gregorčič Jožef, Lož; Šuldigoj Stanislav, Sp.

Zemon; Vrh Ivan, Rojc Ivan izGor. Zemona; Penko Anton, Beninger Franc iz Trnovega; Ferligoj Ivan s sinoma Jankom in Avgustom, Cian Anton iz Rubije pri Gorici; Škerl Rafael, Metlika; Zorman Vincenc, Ljubljana; Paulin Ivan, Ratež; Maurin Marko, Kralje; Šterk Jurij, Molc Franc, Stavdohar Mihael iz Predgrada; Matičič Ivan, Domžale; Koselj Stanislav, Šmarjeta; Pagec Ivan, Zagorje; Blažič Jožef, Milan Purebrov, deset., Novomesto; Matičič Jernej, Ivanje Selo; Maver Anton, Vertače; Kosmač Franc, Jurij Košer, Podreča pri Kranju; Lenardič Avgust, Komic Albin, Št. Florjan pri Gorici; Mihevc Matevž, Verbic Alojzij, Dol. Logatec; Ahlin Ivan, Klemenčič Franc iz Dola pri Ljubljani; Belc Ivan, Vinja vas; Svetlin Anton, Košer Albin, Kregar Franc iz Kamnika; Jožef Kuhar, Stojanski vrh; Krštinc Martin, Dragumla vas; Pečjak Jožef, Stražni vrh; Cesar Alojzij, Dolsko; Lindič Rafael, Koprivnik; Pogačar Franc, Juvan Jernej, Juhant Ivan, Komenda; Petan Simon, Breg pri Litiji; Badovinac Ivan, Vraničar Anton, Rosalnice; Bergant Ivan, Zapoge pri Smledniku; Modic Alojzij, Ivančič Matevž, Unec; Nemanič Franc, Vukšenič Jožef, Matjašič Jožef iz Bežakova pri Metliki; Prebelič Sebastjan, Hrast pri Vinici; Štefančič Franc, Lož; Sterle Franc, Kazarše; Okoliš Franc, Lož; Cepelnik Feliks, Št. Vid; Kavšča Jožef, poddes., Rakek.

Trdovratno se vzdržuje govorica, da je za nakup varnih in priporočljivih srečk z zajamčenimi dobitki (do 630.000 K) sedaj že radi tega najugodnejši čas, ker dobi vsak naročnik v srečnem slučaju 4000 frankov popolnoma zastonj. — Opozarjamo na današnji oglas »Srečkovnega zastopstva« v Ljubljani.

Zahvala.

Povodom smrti naše ljubljene mamice, ozir. stare mamice, gospe

Ivane Černe roj. Hafner

izrekamo tem potom našo najprisrčnejšo zahvalo. Posebno se zahvaljujemo preč. g. župniku J. Barletu za tolažljive obiske, čast. Mar. družbi za udeležbo pri pogrebu, vsem prijateljem in znancem in sploh vsem, kateri so spremili pokojnico na njeni zadnji poti.

Ljubljana 25. maja 1916.

Žalujoči ostali.

ZAHVALA.

Povodom smrti naše ljubljene soproge, mame, stare mame, tašče in tete, gospe

Marije Drukar roj. Vencel

izrekamo tem potom vsem, ki so nam ob težkih urah stali na strani s tolažbo ali nam na katerikoli način izrazili sočutje, najsrčnejšo zahvalo.

Posebna zahvala pa še blag. g. dr. Šavniku za pomoč v času bolezni, kakor tudi vlč. gosp. dr. Kotniku in vlč. gosp. Komljancu za tolažbo med dolgotrajno boleznijo. Dalje blag. gospem blag. gosp. soprogi okr. glavarja Schittnikovi, gosp. Dolenčevi in soprogi gimnaz. ravnatelja Fajdigovi za mnogobrojne obiske, preč. duhovščini za vodstvo pogreba, darovalcem vencev, ter sploh vsem udeležencem, ki so spremili blago pokojnico v tako velikem številu na njeni zadnji poti.

Bog naj povrne vsem obilno!

KRANJ, dne 23. maja 1916.

Žalujoči ostali.

Na prodaj

je po nizki ceni večji **stavbinski prostor** s zelo ugodno lego ob cesti v sredini viške župnije. Natančnejša pojasnila daje **župni urad na Viču.**

KAVA!

Kava že zmleta s sladkorjem in vsemi primesi v kockah za ½ l kave.

Ena taka kocka stane samo 24 vinarjev.

500 K plačam tistemu, kateri mora reči, da ni vredno.

Navodilo za pripravljanje se glasi: 1 taka kocka se mora v ½ litru vode 5 minut kuhati, od ognja vzeti, 2 minuti pokrito pustiti in najboljša sladka kava je gotova.

Po pošti pošiljam najmanj 20 kock to je 1 kg za 4·80 K. Ovoj se zaračuna po lastni ceni.

Pošilja se po povzetju. Sprejmem pa naročeno blago tudi nazaj če kateremu ne ugaja.

100 kock znižana cena K 22·—

Naročila sprejema in izvršuje razpošiljalnica

Ivan Urek, Ljubljana 4.
Mestni trg 13.

Prodajalka

zanesljiva, dobra moč, **želi vstopa** v večjo manufakturno trgovino v **Ljubljani.** Cenjene ponudbe se blagovolijo poslati upravi lista pod **»Prodajalka« 1228.**

Ako naročite

2569

in to nemudoma storite,

1 srečko avstrijskega Rdečega križa 1 srečko ogrskega Rdečega križa 1 srečko budimpeštanske bazilike 1 dobitni list 3% zemlj. srečk iz l. 1880 1 dobitni list 4% ogr. hip. srečk iz l. 1884	Mesečni obrok za vseh pet srečk ozir. dobitnih listov samo 5 kron

12 žrebanj vsako leto, glavni dobitki **630.000** kron

dobite igralno pravico do dobitkov ene turške srečke v znesku do

4000 frankov popolnoma zastonj!

Pojasnila in igralni načrt pošilja brezplačno: Srečkovno zastopstvo 11, Ljubljana.

Prosim, oglejte si predležeče oblike nog, in ne bodete prišli težko do prepričanja, da oblika čevlja ne sme biti poljubna, temveč obliki noge popolnoma prilagodena. Človeške noge niso vse enake oblike, vsaka noga ima svoje posebnosti, in te posebnosti upošteveti je dolžnost vsakega izkušen. veščaka.

Poskusite pri: 2472

Fran Szantner

specialist za ortopedična in anatomična obuvala

Ljubljana, Selenburgova ul. 4.

Vina

belega in rdečega, kakor tudi več hekto

slivovke

ima v zalogi **IVAN OGRIN, Laverca pri Ljubljani.** 1155

Poštena samostojna

kuharica

katera je zmožna vsega gospodinjstva, se išče za privatno hišo. — Mesečna plača 30 kron. — Nastop takoj ali v 14 dnevih. — Naslov pove uprava „Slovenca" pod štev. 1256.

Prodajalke železninske stroke

se takoj sprejmejo. Prednost imajo starejše moči. Naslov pove uprava Slovenca pod št. 1257.

1258

ZAHVALA.

Za iskreno sožalje, tolažbo in molitev ob smrti in pogrebu svoje predrage sestre, gospe

Emilije Bric roj. Jenčič

udove c. kr. sodnega svetnika

izrekam svojo presrčno zahvalo.

V Ljubljani, dné 25. maja 1916.

Angela Mrak roj. Jenčič.

Oves

se nadomesti z melasnimi krmili ki jih razpošilja **deželna centrala krmil v Ljubljani,** Turjaški trg št. 3, v vrečah po 50 kg. Cena je 35·— K za 100 kg.

Ing. Vladimir Remec

c. kr. nadkomisar, ravnatelj zavoda za pospeševanje obrti na Kranjskem

Helena Pollak

hčerka tovarnarja Karol Pollaka

poročena

Ljubljana, 25. maja 1916.

A. & E. Skaberne

Specijalna trgovina pletenin, trikotaž in perila

- Ljubljana -
Mestni trg 10.

Velika izbira nogavic!

A. Mildner-jeva nasl.

P. BARBORIČ

Ljubljana, Mestni trg 7.

priporoča bogato zalogo dun. modelov nakinčanih in praznih

slamnikov

cvetic, peres, i. t. d.

V žalnih klobukih vedno velika izbira.

Najnižje cene. — Popravila hitro in ceno.

Izdaja konzorcij »Slovenca«. Tisk: »Katoliške Tiskarne«. Odgovorni urednik: **Jožef Gostinčar,** državni poslanec.